

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

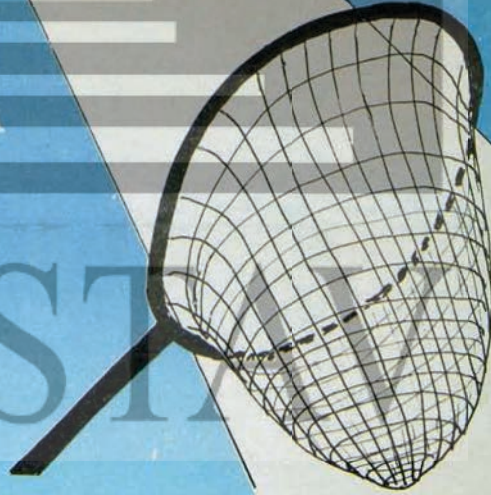
HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI :62-15 HAZİRAN 1976

5 TL.

DİSK'İN BÜTÜNLÜĞÜ

HALK PARTİSİ
SENDİKALARA
NE ZAMAN
YAKLASHIYOR

TUŞTA

TARİHDEN ÖRNEKLER HALK PARTİSİ SENDİKALARA NE ZAMAN YAKLAŞIR ?

RADMİR KORNIYENKO'NUN RABOÇEE DVIŞENİE V TURTSII 1918-1963 (Türkiye'de İşçi Hareketleri 1918-1963) ADLI YAPITININ SEKSENİNCİ SAYFASI ŞÖYLE BAŞLIYOR:

1930 Eylülünde İzmir'deki olaylar, işçi kitlelerinin hoşnutsuzluğunun ne kadar geniş olduğunu açık bir biçimde gösterdi. Yeni kurulan burjuva partisinin lideri Fethi'nin İzmir'e gelişini, proletarya grevlerle karşıladı. Önce incir işleme işletmelerinde çalışan iki bin işçi greve gitti. Bunu, limanın yükleme-boşaltma işçileri ve ambarlarda çalışan işçiler ve diğerleri izledi.

İşçi hareketi ancak askerlerin ve jandarmaların yardımıyla önlenebildi. Grevler sırasında işçiler, Cumhuriyet Halk Partisi'ni olduğu kadar sözde muhalefet partisine karşı da düşmanca tavırlarını açıkça belli ettiler. Olayların aldığı yeni nitelik, hükümeti, ülkede iki parti sistemine girme kararını gözden geçirmeye zorladı. Fethi'nin Liberal Partisi hemen kapatıldı.

Bunun yanında, ulusal burjuvazi, işçi hareketini yalnız baskı yöntemleriyle durduramayacağı anlamakta gecikmedi. Derhal sosyal demogöji yöntemleri uygulamaya konuldu. 1931 seçimi için, Millet Meclisi aday listeleri arasında, CHP yönetiminin kararıyla bazı işçilerin katılması kararlaştırıldı. Yeni seçilen işçi-milletvekilleri, Mareşal Fevzi Çakmak tarafından verilen suareye çağırıldılar. (Milliyet, 16.5.1931)

Kısa bir zaman sonra Meclis'teki

"işçi" hizbinin programı yayınlandı. Bu program, "seçilmiş" işçilerin, proletaryanın temel istekleri doğrultusunda bir mücadele verecek bir yapıdan çok uzak olduğunu gösterdi.

Aynı dönemde ulusal burjuvazi, işçi örgütleri üzerindeki etkisini artırma çabalarını sürdürdü. Bir takım hükümet kararnamelelerinin yardımıyla bu örgütler, birer yardım sandığına dönüştürüldüler.

İşçilerin karşı çıkmalarına karşın iktidar, işçi örgütlerinin yönetim kadrolarına, işçi sınıfı ile ortak hiç bir yanı olmayan avukat, mühendis gibi kimseleri atamaya başladı. İnşaat işçilerinin başına mimar Tahsin'i ve demiryolları işçileri sendikasının başına da mühendis Sabri'yi atadı. (5 ve 14.1.1932 tarihli Hakimiyeti Milliye)

1932 yılında CHP, Türkiye'de "sarı" sendika örgütleyiciliğiyle tanınan Topaç Ali'nin yardımıyla, bütün işçileri birliğini örgütledi. (Material po National'no-Kolonial'nım Problemam, 1932, sayı 2, sayfa 211)

Yönetici çevreler, sarı sendikaların üye sayısını artırmak için çok çaba harcadılar. İşçi klüpleri için ücretsiz yer sağladılar. İşsizler için iş bulma dernekleri kurdular.

Fakat proletarya üzerinde etkilerini

artırma mücadelesi, resmi "işçi sendikaları" üyelerinin sayısını artırma girişimleriyle sınırlı kalmadı. Etkiyi artırma mücadelesi, baskı önlemlerinin yardımıyla da sürdürüldü. İktidarın baskısı ile işverenler, işçilerden, CHP'nin kontrolü altında çalışan sendikalara üye olduklarını gösteren belge istemeye başladılar. İşverenler, "hükümet sendikalarına" girmemekte direnen işçileri isten attı.

Bu aşırı önlemler de fazla etkin olmadı: İşçiler, kendilerine ait olmayan örgütlere girmek istemediler. Demiryolu işçileri sendikası başkanı Sabri, bir türk gazetesine verdiği demeçte, işçilerin "bu sendikalardan bize ne" dediklerini belirterek sarı sendikalara girmek istemediklerini açıklamak zorunda kaldı. (Hakimiyeti Milliye 14.1.1932)

Resmi "işçi sendikası" yöneticileri, sendika içindeki CHP ve Hükümet politikasının yürütücüleri, genellikle polis ajanlarıydı ve hep işçi sınıfının temel çıkarları ile siyasi hakları uğrunda mücadeledeyi engellemeye çalışıyorlardı. Örneğin, İstanbul şoförlerinin meşhur grevi sırasında, sendika yönetimi, grevçilerden hemen uzaklaştı. Şoförlerin başkanı basını yaptığı açıklamada "grevçilerle hiç bir ilgileri olmadığını" özellikle vurguladı.

(R.P. KORNIYENKO, RABOÇEE DVIŞENİE V TURTSII 1918-1963, MOSKOVA 1965, SAYFA 80 - 82. Çeviren, Y.K.)

YURUYUŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

Sahibi:

Nihat SARGIN

Genel Yayın Yönetmeni:

Osman SAKALSIZ

Yazı İşleri Müdürü:

Metin ÇULHAOĞLU

Teknik Sekreter:

Bülent ARTAMLI

Yazı Kurulu:

Umur COŞKUN

Metin ÇULHAOĞLU

Mehmet AKÖZER

Varlık ÖZMENEK

Ercan EYÜBOĞLU

YÖNETİM:

Konur Sokak 15/8 Kızılay

Ankara Tel: 17 45 81

İSTANBUL BÜROSU:

Piyerloti Cad. 21/1 Çerembitaş

İstanbul Tel: 26 35 67

İzmit

İstanbul

İzmir

Eskişehir

Bursa

Adana

Diyarbakır

Aurupa

Yusuif ALTINTAŞ

Hacı KANTARCI

Vedat PEKEİ

Vedat BARANOĞLU

Cengiz

Ceyhan ÇAN

Nurettin ÖZVAKIŞ

Rağıp KAYA

19 Rue Emile Dubois 75014

PARIS

ABONE KOŞULLARI

Yıllık : 200 TL 6 Aylık: 100 TL

ILAN KOŞULLARI:

Arka Kapak (Renkli) : 15.000 TL

Arka Kapak (Siyah beyaz) : 12.000 TL

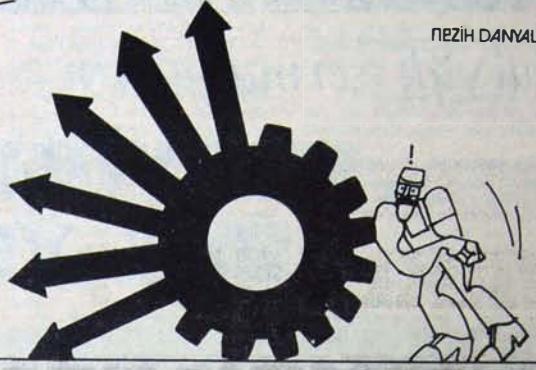
İç sayfalarda sütun santimi : 40 TL

Yayın ilanları % 50 indirimlidir.

Eğ. Dağıtım: Orhan ÖZŞİŞMAN

Baskı: Daily News Web Offset Tezislere

FAŞİZM

ne

DİSK'İN BÜTÜNLÜĞÜ

YALÇIN KUÇUK

DİSK'in bütünlüğünün ön plana çıktığı günler yaşıyor. DİSK'in bütünlüğünün, hem faşist tırmanmayı hızlandırmak isteyen temel güç ve sınıflar için, hem de faşist tırmanmayı durdurup geriletmek isteyen sınıf ve hareket için önemli olduğu günler yaşıyor. DİSK'in bütünlüğü üzerinde herkes birleşiyor. Birleşmeyen nokta, DİSK'in bütünlüğünün hangi doğrultu üzerinde gerçekleştirileceği oluyor. Tartışma ve kavgaya, bütünlük üzerinde verilmiyor. Burada bir kavga söz konusu değil. Söz konusu olan, bütünlüğün temel doğrultusu. Bugün DİSK'in bütünlüğü içinde gelişen kavga iki doğrultu yer alıyor. Bugün DİSK'i, sosyal demokrasinin kuyruğuna takmak isteyenlerle, bu devrimci işçi örgütünün sosyalist doğrultusunu perçinlemek isteyenler mücadeleye ediyor.

"İşçi sınıfının hem kendi kurtuluşunun hem de demokratik ilerlemenin savaşçısı olarak gerçekleştirdiği, siyasal bakımdan bağımsız ilk hareketlerinin tarihsel önemini belirlemek, marksist araştırmacıların en temel görevlerinden birisidir." (B. Ponomarev, Meşdunarodnoe Raboçee Dvişenie, Kommunist, Nisan 1976, sayfa, 18) Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin aylık kuramsal dergisinde, uluslararası işçi hareketinin "tarihsel ve kuramsal sorunları" üzerinde duruluyor. Önemli nokta şu: İşçi sınıfının bağımsız siyasal hareketi, çeşitli ülkelerde, sanayi burjuvazisinin ön plana çıkmasından sonra belirginleşiyor. Bu, bağımsız siyasal harekettten önce işçi sınıfı ve hareketinin olmadığı anlamına geliyor.

Fransız devriminde işçi sınıfı var. Amerikan bağımsızlık hareketinde de var. Rusya'daki Puğaçev ayaklanmasında da. Türkiye'nin kurtuluş ve bağımsızlık savaşında da. Ama bütün bunlarda işçi sınıfının bağımsız siyasal hareketi söz konusu değil. Hareketin bağımsızlaşması, üretici güçler düzeyinin gelişmesiyle birlikte burjuva demokratik hareketler içinde kazanılan deneyimlerden kaynaklanıyor. Bir anlamda da, yanlışlıklardan ve hayal kırıklıklarından kaynaklanıyor. Ve "bu mücadele süreci içinde proletarya siyasal deneyim kazanıyor ve gittikçe toplumun demokratik katmanlarının burjuva kesitlerinden farklılaşıyor."

İşçi sınıfının bağımsız siyasal hareketinin ortaya çıkması ve giderek güçlenmesi önemli bir aşama. Ancak böyle bir aşama. Ancak böyle bir aşamaya ulaşılması, burjuvazinin işçi sınıfını kontrol etmekte vazgeçmesi demek değil. Yeni aşamada yeni kontrol araçlarına ihtiyaç duyuluyor. İşçi sınıfını burjuvazinin kontrolüne takmada, sosyal demokrasi ve benzeri akımlar bir araç olarak önem kazanıyor. Çok çeşitli ülkelerde bu araç özenle kullanılıyor. Kullanıldı da.

Türkiye'de klasik anlamda bir sosyal demokrat parti yok. Tam klasik anlamıyla bir faşist partinin olmaması gibi. Türkiye'nin faşist partileri gibi sosyal demokrat partisi de kendi ekonomik, siyasal ve sınıfsal yapısının özelliklerini taşıyor. Eksiklik ve fazlalıklarıyla birlikte. Türkiye'de sosyal demokrat parti işlevini Halk Partisi görüyor. DİSK'in bütünlüğü içinde Halk Partisi ve sosyalistler yer alıyor. DİSK'in bütünlüğü içinde sosyalistler, Türkiye İşçi Partisi içinde somutlaşıyor. DİSK'in içinde iki eğilim ve iki parti etkinlik gösteriyor. DİSK'in bütünlüğü içinde iki parti ve iki doğrultu mücadele ediyor.

DİSK'in bütünlüğü içindeki mücadelenin özü burada. Bütünlükte herkes birleşiyor. Mücadelenin bir yanı DİSK'in bütünlüğünü, DİSK'i Halk Partisi için bir dikensiz gül bahçesi haline getirmede görüyor. Bunun anlamı, DİSK içinde sosyalistlerin ve somut olarak da Türkiye İşçi Partisi'nin hızlı gelişmesini durdurmak. Bunun için son iki yıl içinde üç ayrı yönetime başvuruldu. Önce, DİSK'in sosyalistleşmesinin durdurulması ve geriletilmesi, doğrudan doğru-

ruya ve çıplak olarak Halk Partisi imajına bağlanarak gerçekleştirilmek istendi. Durdurulamadı. Sonra İbrahim Gülzelce'nin saygı uyandıran isminden yarar umuldu. Saygılı isim yetmedi. Şimdi "eski" TIP imajından yarar umuluyor. Bu üçüncü yöntem ve aşama oluyor.

DİSK'in sosyalistleşmesini durdurmak, ilk önce, Türkiye toplumunun demokratikleştirilmesi için verilen mücadeleyi geriletmek anlamına geliyor. Burjuvazinin, DİSK'in Halk Partileştirilmesi için bir biri arkasından atılan adımları umutlu bir bekleyişle izlemesi buradan kaynaklanıyor. Burjuvazi, sosyal demokrat bir doğrultuya oturtulmayan bir işçi örgütünün, demokratik hakların savunulmasında yetersiz kalacağını bilecek kadar bilinç ve deneyim sahibi. Bu bilinç ve deneyim birikimi için Türkiye örneklerinin eksikliği pek o kadar önemli değil. Çünkü işçi sınıfı kadar burjuvazi de uluslararası bir nitelik taşıyor.

Türkiye'de güncel demokratik mücadelenin bir bölümü, DİSK bütünlüğü içinde veriliyor. Ayrım çizgisi, Halk Partisi ile TIP'in etkinlik alanının genişletilmesinde ortaya çıkıyor. Hiç bir görüntü, hiç bir sol gezvelelik bu somut olguyu ortadan kaldırmaya yetmiyor. Çünkü, en hızlı sosyalist lafazanlıkla yola çıkanların gerçek konumu çok kısa bir zaman içinde kendisini belli ediyor. Bugün siyasal grupçuklara bağlı olarak ortaya çıkıp da Halk Partisi için mangalda kül bırakmayanların, DİSK içinde Halk Partisi kampından ayrılmadığı veya ayrılma bile kısa bir süre içinde bukampa dönüş yapmak ihtiyacını duyduğu, örnekleriyle, biliniyor.

Türkiye'de sosyalist akım bölünmüyor. Bütünleşiyor. DİSK içindeki gelişmeler, bu bütünleşmeyi ve bütünleşmenin hızını açık bir biçimde gösteriyor. DİSK içinde ve dışında TIP'e karşı olanların hepsi, aralarındaki laf yarışının tümünü, bir noktada unutup: DİSK'in Halk Partisi'nin denetimine verilmesinde hepsi birleşiyor. Aralarındaki bütün sözde ayrılıklar, Halk Partisi ve TIP doğrultusunda somutlaşan temel ayrım güdünce gelince ortadan kalkıyor. Böyle bir olgunun ortaya çıkması, sosyalist hareketin bütünlüğünün ne demek olduğunu ve sosyalist hareketin gücünün, çok belirgin bir kanıtı oluyor.

Herkesin bir özel nedeni olabilir. Özel neden, herkesin kendisinden başka kimseyi ilgilendirmez. Sosyalist hareket için önemli olan nesnel konum. Herkesin nesnel konumu ise çok açık. Lafazanlık veya tarihsel anı anlatmakla gizenemez. Sosyalist hareket bağımsızlığını kaybedemez. Tekrar etmeli: Gerektiğinde ve somut duruma işçilerin Halk Partisi'ne oy vermesini istemek başka, devrimci geleneği olan işçi örgütlerinin Halk Partisi'nin denetimine geçirilmesi çabalarının işbirlikçisi olmak bambaşka. İşbirlikçilik, hiç bir yöntem veya imajla ortadan kalkmaz.

İşbirlikçiliğin tarihsel sorumluluğunu veya sorumsuzluğunu anlamak için sosyalist bilinç gerekli. Sosyalist hareketin bağımsız gelişimine bağlılık gerekli. Ama herkes bu düzeyde olmayabilir. Bu düzeyde olmayanlar için bir kolay yol var: Burjuvazinin istek ve bekleyişlerine bakmak. Burjuvazinin bugün en temel istek ve bekleyişlerinden birisi, DİSK'in tavandan tabana Halk Partisi'nin denetimine girmesi. Ve yine tekrar etmeli. Bunun için burjuvazinin, ilerde geri alma hesabıyla, veremeyeceği ödün ve razı olmayacağı oyun yok.

Ancak bütün oyunların da sonu yok. Çünkü Türkiye'nin gelişme doğrultusu belli. Bugün sosyalizm yönündeki gelişmeyi durdurmak mümkün değil. Bugün DİSK'in sosyalistleşmesini durdurmak mümkün değil. Her oyun geçici kalmaya mahkum. Her oyun, kısa bir süre sonra, sosyalistleşme sürecini hızlandırmaya gebe. Petrol Kimya-İş'teki gelişmeler, bu hızlandırma sürecinin ilk göstergesi olacak. Çok sürmeyecek. Herkes görecektir.

büyük sermaye için

« SIKİYÖNETİME GİDEN HER YOL MÜBAH ! »

Sikiyönetime geçiş konusunda ayarlardan beri sıkıntılı bir arayış yaşayan MC'nin bu uğurda hazırladığı kanlı oyunlar dizisinin bir bölümü daha geçtiğimiz hafta Gaziantep'te sergilendi...

Alışılmış bir deyimle "operasyon" adı verilen kanlı sahnelerin Gaziantep'teki bölümünde 6 kişi öldü.

Bu gibi olaylardaki tutumu pek malum Bab-ı Ali basınının "Operasyon tamamlandı" şeklindeki manşetleriyle bittiği ilan edilen kanlı gösterinin enkazı önünde Cumhuriyet'e "Gaziantep'den Notlar" yazan Mehmet Mercan şöyle dedi:

"Tanklı, bazukalı, bombalı, mitalyözülü operasyon bitmişti. Herkes ateş hattından üzerindeki ter ve tozu silmeden dönüyor makamına. Ve herkes Ankara'ya haber yetiştiriyordu, yansırmasına. Yetkililer 24 saatlik operasyonun bilançosunu şöyle açıklıyorlardı:

- Maalesef üç şehit verdik..."
Mercan, güvenlik yetkililerine "Biz ölü sayısını 6 diye duyduğumuz" diye soruyor, ısrarla "Hayır üç" cevabını alıyordu...

Neden sonra yetkili Mercan'a "Haa" diyor; "Söz anarşistleri de sayıyorsunuz!..."

RASLANTI DEĞİL; KURGU!...

Gazeteci Mehmet Mercan önemli bir noktaya ışık tutacak ilginç bir ipucu sergiliyordu. Çünkü bu kez, önceki aylarda meydana gelen Malatya olaylarının tersine, beylik deyimle "anarşistler" in ölümlerinden çok, güvenlik görevlilerinin ölü sayılan önemliydi!...

Mercan'ın sorularını yanıtlayan güvenlik yetkilisinin "Ankara'lar" a olayın özellikle bu yannı vurgulaya vurgulaya iletmesi elbette anlamsız değildi...

Gaziantep olayı raslantı da değildi. Olaylar üzerine bir açıklama yapan TİP Genel Başkanı Behice Boran şöyle diyor:

"Gaziantep operasyonu, daha önceki Zeytinburnu ve Malatya operasyonları ile birlikte uygulanmak istenen daha büyük bir planın bir parçasıdır. Bir gazetedeki yayımlanan Batı Almanya çıkışlı bir haberi, Devlet Güvenlik Mahkemeleri savcısının açıklamasının ve Gaziantep operasyonunun bir gün arayla izlemesi raslantı değildir..."

Boran, açıklamasında MC iktidarının, "Aşın sağa da, aşın sola da karşıyız, sloganı ve görünümünü altında asil sol, ilerici, demokratik güçlere yönelecek bir sikiyönetim veya doğrudan askeri müdahale tasarladığını" belirterek, bunun için MC'nin "makyavelce tertiplere" başvurduğunu söylüyordu...

PERŞEMBENİN GELİŞİ

Aslında, "Perşembenin gelişti" Çarşambadan bellidir "örneği, önceki haftanın son günü Cephene'nin dört yaka numaralı ortağı Bursa'da konuşuyor ve "CHP kanlı terör hareketlerini kutuyor" diyor. "Bayram" seyran dillemeden söylenen bu sözlerin, muhtemelen bir kanlı gelişmenin habercisi olduğu üç gün sonra anlaşılacaktır...

Şon aylarda yönetimiyle birlikte mutfakını da "Helâl-i hoş" kabilinden MHP'ye kapıran Bab-ı Ali'nin Milliyet'i,

komandobasının konuşmasını birinci sayfadan başlarda dört sütun üzerinden veriyor ve orta sayfasının önemli bir bölümünü de Başbuğ'a sunuyordu!...

OLAYLARA TERCÜMAN

Bir gün sonra, yani geçtiğimiz haftanın ilk günü Tercüman, Gaziantep'e giden yolları mayınlamaya başlamıştı bile.

Öteden beri ve özellikle son dönemde dövize çevrilebilir mevduat hesaplarıyla MC'nin büyük ortağına derin ilişkilerle bağlı gazete Federal Almanya İçişleri Bakanlığının bir raporuna dayanarak bir haber veriyordu. Resmî raporlara hangi oranlarda dayandığı meşuk habere göre, "Yurtdışındaki Maoocu gruplar Türkiye'de ihtilale hazırlıyorlar" idi!...

Daha neler neler oluyordu da, kimse haberi yoktu!...

Sınır kapıları uyarılmış, Almanya'dan rapor istenmişti!...

Haberin, sözü edilen gazetede deşletli bir biçimde verildiği günün ertesinde Gaziantep olayı patlak veriyordu. Halka değil ama "olaylara" gerçekten tercüman oluyordu gazete.

İşin yakasına yapışınca gerisini de getiriyordu. Cumartesi günü Kayseri'de konuşacak olan Süleyman Demirel'in konuşmasını bu Konuya tefsif edeceğinin de "üstün" bir gazetecilik hizmetiyle yerine getiriyordu!...

Doğrusu beş gün önce, cephe başının hafta sonu hangi konularda konuşacağını bilmenin, gazetecilikten öte başka hizmetlerle ilgili vardı ve olayların

harareti, "hizmet aşkı" ile kanışınca, kumun üstünde kalan hantallık unutuluyordu...

BİR BUKET!..

Nitekim daha sonraki günler "Türkiye'nin 10 Cumhuriyete bölünmek istendiği" haberi, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısının açıklaması ve Gaziantep olayı kaba bir buket görünümü kazandı.

Olaylar bütününe arzettiği bu kaba görünümünden, "Ahmak dostun olacağına akıllı düşmanın olsun" örneği teditirgin olan Bab-ı Ali'nin en iri tirajlısı şunları söylemekten kendini alamadı:

"Özellikle 12 Mart sonrasında uygulanan bir metod vardı: Sikiyönetim sürelerinin uzatılması için TBM Meclisine tezkere gönderilmeden önce mutlaka anarşik bir veya birkaç eylem ortaya çıkardı veya çıkarıverirdi!..."

Gazete şimdi soruyordu: "Gaziantep de buna mı benziyordu?..."

Açıkçası, süklüm püklüm gözler önünde oynanan oyun Sikiyönetime bağlanmak mı isteniyordu?...

Bab-ı Ali'nin irisi, maksuda değil ama apaçık sırttan mazrufa dikkatli çekiyordu...

Cephe Başının bundan bir süre önce Ankara'da Üniversite rektörleriyle yaptığı bir toplantıda onları sikiyönetime ikna etmeye çalışmış, ancak bu konuda olumlu cevap alamadığı henüz unutulmamışken, türlü-çeşit raporlarla süstenerek hazırlanan Gaziantep olayının gerçek yüzünü elbette gözlerden kaçırılmak mümkün olamamaktadır.

ÖNEMLİ AYRINTILAR..

Önceki aylar içinde Malatya'da sergilenen dizinin bir bölümü belli oranda farklılıklarla tekrar sahnelenmiştir. Bu farklılıklar nedir? Bu konuda Cumhuriyet gazetesinin Adana bölgesi temsilcisi Mehmet Mercan'ın ilginç gözlemlerine bakmak gerekecektir:

"Önceki gün sabahki tedbirsizliği kimse affetmiyor. Kim emir vernişse asker, polis adeta ellerini kollanmış sallayarak enkaz arasına girmeğe çalışmış, işte bu arada evdekilerden biri gıdendiği yerden Jandarma eri Ömer Çevik'i tarımaştı..."

Polis ve jandarmaların olay yerinde "ellerini kollanmış sallayarak" gezmeleri için elbette bir sebepler olmalıydı!...

Nerden bakılırsa bakılsın polis ve jandarmaların park yerinde gezinti yapıyor gibi olay yerinde dolanışmaları hususu bir hayli karalık ve mide bulandırıcıdır.

Güvenlik kuvvetlerinden verilecek ölü sayısının tezgahların açısından iki önemli sonucu olmak gerekir: Birincisi, kamuoyunda yaratılmak istenen psikolojik ortamla, ikincisi, bundan böyle sahneye konacak bölümlerde daha fazla kan akıtılmak için dayanılacak gerekçelerle ilgilidir...

Olayın sınırlanmaya çalışıldığı kılıfın kokusu bütün çabalara rağmen burunlara çarpmaktadır. Nitekim DP Konya

Milletvekili Özer Ölçmen Perşembe günü Millet Meclisinde gündem dışı bir konuşma yaptı ve "hükümetin Gaziantep'te olay çıkacağını daha önceden bildiğini" söyledi.

Herşey bütün ayrıntılarıyla açıklar: Bütün unsurlarıyla MC tarafından nakış gibi örülmekte olan bir dizi tertip, bütün inandırıcılık özelliklerinden yoksun halde sipşivri ortada kalıvermiştir.

BEDAVA KOÇ REKLAMI

Cephe, kan dökmeyi artık olağan hale getirmiştir. Büyük sermaye ve gerici mütefikleri cephesi, temelde işçi sınıfına karşı yürüttüğü mücadeleyi ayrıca bu sahalarda sürdürmektedir. Ekonomik ve sosyal alanlarda kullanacağı barutlar tükenmiştir. Demokratik hak ve özgürlüklerin, işçi haklarının gasbi ve sömürünün açıkça gündeme getirilmesinden öte çıkış yolu bulamamaktadır.

Bu karanlık görünüm önünde sermayenin önde gelenlerinden biri, iş hayatının 50. yılını kutlamağa devam ediyor. "Kıymetli" başının üçüncü sayfalarnı istimal eden Vehbi Koç Türkiye Radyo Televizyon Kurumunun televizyon ekranlarına da 40 dakika misafir oldu.

Televizyondaki 40 dakikalık programla bedava reklam yapan Cumhuriyet zengini zat, gazetelere ödediği parayı TRT'nin sırtından çıkardı...

Geçtiğimiz haftanın Perşembe gecesi, televizyon ekranlarındaki Koç reklamında, söz konusu hür teşebbüs sahibi

zat "muvaffakiyetinin sırnı sabahlan erken kalkmak ve namaz kılmakla sağladığını" açıkladı ve bunun üzerine bir iki ivir-zıvir şey daha ekledi.

Halkın vergileriyle finanse edilen TRT kurumuna milyonlarca liraya malolan Koç reklamında, taktimcinin ilginç bir sorusu vardı ve doğrusu "sabah çayı kaçta içersiniz efendim" gibisinden sorular unutturacak kadar yerindeydi. Taktimci Koç'a şöyle sordu:

"Şimdiye kadar neler yapmadınız?..."

Neme lazım, "Hür Teşebbüs" namı altında herşeyi yapan bir zata sorulabilecek en terbiyeli soru da buydu...

BİR BİLDİRİ VE SAHİPLERİ

Geçtiğimiz hafta sessiz sedasız yayınlanan bir bildiri çoğu kişinin gözünden kaçtı. Cumhuriyet Senatosu Kontenjan Grubunun yayınladığı bir bildiri, Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün tepkileri süren son demecinin "yeterince destek görmediği" belirtildi.

Aralarında Nihat Erim'lerin, Naim Talu'nun yer aldığı Kontenjan Grubu, Lisan-ı münasiple, Korutürk'ün "Panislamizm" ve "Pantürkizm"e çatmasını uygun bulmamıştır.

Oysa çeşitli üniversitelerin öğretim üyeleri topluca yaptıkları açıklamalarla Cumhurbaşkanı'nın konuyla ilgili görüşlerini paylaştıklarını ifade etmişlerdi...

Kontenjan Grubunun, önmümüzdeki muhtemel gelişmeler karşısında alacağı tavır belli etmesi bakımından bildiri aydınlatıcı...

CHP VE SAĞ MANYETİK

CHP'deki cadı kazanı kaymıyor. Geçtiğimiz hafta gerek grup, gerekse parti meclisi toplantılarında gözlenenler bu yargıyı doğruladı.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in önceki haftanın son günü Sivas'ta yaptığı konuşmada yeni olan hiç bir şey yoktu. "Gizli rapor" u kalbi derununa gizlediği anlaşılın Ecevit'in ve Merkez Yönetiminin, raporun sermaye lehine taşıdığı anlamdan memnun oldukları anlaşılıyor.

Bir gün önce Merkez Yönetimi tara-

fından "uyarıldığı" bildirilen Gençlik Kolları Başkanı Zeki Alçın'ın Sivas toplantısında hiç de uyarılmamış gibi davranması gözlerden kaçmadı.

CHP içinde Eyüboğlu-Topuz klifi-ne karşı belli bir mücadele verecek görünümü taşıyan Deniz Baykal kanadının ise "Gizli Rapor" ile hiç ilgilenmemesi ve Merkez Yönetimine bu konuda centilence destek anınamına gelen sessizliği ilginçtir. Baykal-Topuz çekişmesinin aslında kişisel sütrüşmeden öte pek de fazla içerik ve anlam taşımadığına en somut bir örnek teşkil eden bu olgu, CHP'nin, genel siyasal yelpazede sağın manyetiğinden kurtulmadığını tescil ediyor...

Sağda, gericiğe doğru çekilen hareket, CHP'yi de derinden etkiliyor. Sola karşı, her türlü tezahurları vuruculuğuna varan "Daha çok sağ" çekilişi CHP'yi sarsıyor.

SEYİSİN GUNAHI

Parti Meclisi toplantılarının ikinci

halk partisinde tavşana kaç taziyaya tut politikası

"GİZLİ RAPOR", EKİM SEÇİMLERİNDE BİR AY SONRA PARTİ MECLİSİNDE OKUNDU. RAPORA, NECDET UĞUR VE BÜLENT ECEVİT KARŞI ÇIKTI.

SON PARTİ MECLİSİ BİLDİRİSİNDE RAPORUN İNCELENMEDİĞİNİN AÇIKLANMASI GERÇEKLERİ YANSITMIYOR.

Halk Partisi'nin tartışmalı Parti Meclisi toplantısından sonra açıklanan bildiri gerçekleri yansıtmıyor. Bildiride, CHP etiketi MIT raporunun yetkili organlarda incelenmediği ileri sürülüyor. Halbuki gizliliği kalmayan "Gizli Rapor" 1975 yılı Kasım ayında yapılan Parti Meclisi toplantısında ele alındı. İstanbul Milletvekili Necdet Uğur'un yaptığı konuşmaya Ecevit'in "bütünlüde" katılmasından sonra raporun reddedilmesi karara bağlandı. Şimdi aynı Ecevit'in bu raporu reddetmekten ısrarla kaçınması ilginç görülüyor.

Halk Partisi'nin sert tartışmalı Parti Meclisi toplantısından sonra yayınlanan bildirinin son paragrafı şöyle: "Parti Meclisi, basında tartışmalara ve bazı kuruluşlarda da üzüntüye neden olan bir raporun özel bir gençlik kolları toplantısında tartışmaya sunulmak üzere hazırlanmış gayri resmi bir taslak olmakla beraber, gerek içeriğiyle gerek hazırlanış biçimiyle bu amacı aştığını ve yetkili organların onayından veya incelemesinden geçmediğini saptamıştır ve bu türlü konularda özellikle dikkatli davranılmasını istemiştir."

Halk Partisi'nin bu bildirisi tipik "tavşana kaç, taziyaya tut" politikasını hatırlatıyor. Halk Partisi Gençlik Kolları yöneticileri, verdikleri demeçlerle ve MHP organlığını, benimseyen bir gazetedeki tefrika ettirdikleri yazılara "raporlarını" savunmakta devam ediyor. Halk Partisi yöneticileri bunları görmeyi tercih ediyor. Kimseyi inandırmayan açıklamaları olayı geçiştirmeyi planlıyor.

Halk Partisi bildirisinin gerçekçi olmayan yanı burada kalmıyor. İşte isim ve tarih verilerek yapılan konuşmalar ve "incelemeler": Bu rapor, sonradan yapılan pek az eklemeler hariç, olduğu gibi 1975 Ekim seçimlerinden sonra yapılan Parti Meclisi toplantısına getirildi ve okundu. Bunun üzerine Parti Meclisi üyelerinden iki kişi hariç hiç kimse görüş belirtmedi.

Raporun Parti Meclisi toplantısında okunmasından sonra İstanbul Milletvekili Necdet Uğur söz aldı. Önce raporda ismi geçen bazı kimselerin "karanlık" istenmesini eleştirdi. Bunun bir "insafsızlık" ve "nankörlük" olduğunu söyledi. Daha sonra raporun genel yapısı üzerinde özetle şu konuşmayı yaptı:

"Ben emniyet müdürlüğü yaptım. Size söyleyeyim. Bu rapor duyulur duyulmaz polis raporu damgasını yiyecek. Bundan kurtulmak mümkün değil. Bu rapor Halk Partisi ile içerici güçlerin arasını açmak için kullanılacak. Bu yüzden bu raporun reddedilmesi, yayınlanmaması ve yok sayılması gerekiyor."

Necdet Uğur'un konuşmasından sonra kimse söz almadı. Toplantıyı yöneten CHP Genel Başkanı, "Sayın Uğur'un görüşlerine bütünlüde katılmıyorum" dedi. Bunun üzerine de Necdet Uğur'un önerisi, karar haline getirildi. Bu kararı doğrudan doğruya Ecevit dikte ettirdi.

Bütün bunlar varken, Ecevit'in raporla ilgili demeçleri ve Parti Meclisi'nin son bildirisi havada kalıyor. Ancak havada kalana da açıklamak gerekiyor, Ecevit, neden "meşru organların" reddettiği bir raporu tekrar piyasaya süren bir ekip hakkında "üzülük" hükümlerini uygulamıyor? Eyüboğlu-Topuz ekibini zayıflatmak için mi? Yoksa "tavşana kaç, taziyaya tut" politikasının bir gereği mi?

"ATININ BACAĞINI KIRAN SEYİS"

EN GENİŞ TABANLA, İLKELİ, KALICI BİRLİK

ILHAN ALKAN

Kapitalist dünya ile birlikte, ağır bir bunalıma doğru sürüklenen Türkiye'de, en güçlü öğretmen örgütü genel kurula gidiyor. İlerici, demokrat ve sosyalistlerin adım başı kurulan tuzaklar karşısında en fazla uyanık olması gereken bir dönemde, Türkiye'nin "kader yılı" denebilecek bir zaman aralığında, güçlü, bilinçli, demokratik kitle örgütü TÖB-DER, üzerine düşeni eksiksiz yerine getirmenin sorumluluğuna karşı karşıya. Bu sınavdan birleşmiş ve güçlenmiş olarak yüz akıyla çıkmak için, ne yapmalıyız? Bu noktada ilericilere, yurtseverlere ve demokratlara düşen görevler nelerdir? Sorumluluğunu da üstlenerek bu konudaki görüşlerimizi açıklamayı gerekli gördük.

Kapitalist dünyanın sürekli bir nitelik kazanan bunalımı, dışa bakanlı güdük Türkiye kapitalizminin gelişmiş kapitalist ülkelerden daha çok etkiliyor. Bunalım arttıkça, egemen güçlerin emekçi yığınları üzerindeki baskıları da artıyor. Egemen sınıflar emekçi yığınların ekonomik, demokratik, mesleki ve toplumsal haklarını kısıtlamanın tüm yollarını arıyor. Sermaye sınıfı, bunalımdan kurtulabilmek için, emekçi sınıfları biraz daha fazla sömürmenin bilincinde... Ücretlerin dondurulup, fiyatların başıboş bırakılması, grevlerin Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenmesi, örgütülü mücadele üzerindeki baskı ve terörün gün geçtikçe yoğunlaşması, bunalımdan kurtulmak isteyen egemen güçlerin her bunalım döneminde başvurdukları yöntemlerdir. Bu çağdışı yöntemlere süreklilik kazandırmaya çalışan burjuvazi, kendi koyduğu kuralları da çiğneyerek, Türkiye'yi tam boy açık faşizme götürmenin yollarını arıyor.

Ekonomik ve toplumsal alandaki bu gelişim, kaçınılmaz olarak tüm çalışanların örgütülü mücadelesini gündeme getiriyor. Baskı ve teröre rağmen örgütlenen güçleniyor. Ve egemen güçlerin baş hedefi, örgütülü mücadeleye oluyor.

Uzun süreli bir örgütlenme deneyine sahip, en kritik dönemlerde bile, örgütülü olmanın gereklerini unutmayan TÖB-DER'in; bilinçli, yurtsever demokrat üyelerine yapılan acımasız baskıların nedeni budur. Bu yüzden 12 Mart döneminde bir gecede 3500 öğretmen zindana tıkılmış, Anayasa değiştirilmiş, memurların sendikalaşma hakkı gasbedilmiştir. TÖS yöneticileri haksız yere aylarca zindanlarda tutulmuş.

İlk örgütlerini 7 Mayıs 1921'de kuran öğretmenler, 55 yıllık bir örgütülü mücadele deneyi taşıyor. Öğretmen Dernekleri Millî Federasyonu ve TÖS döneminin doğru ve yanlışlarını özümleyen TÖB-DER, özellikle geçtiğimiz bir kaç yıldan önemli dersler almıştı. Öyle ki 1976 Türkiye'sinde TÖB-DER içerisinde demokratik kitle örgütlerine bakış açısı önemli boyutlara ulaşmıştır. Özellikle 1971 öncesi hatırlarınsa, bugünkü olumlu gelişim kolaylıkla görülebilir.

GÜNDEMDEKİ SORUNLAR

Bugün öğretmenlerin çoğunluğu, siyasal partilerle demokratik kitle örgütlerini karıştırmıyor. Demokratik kitle örgütlerinin gücünü abartarak, onları maceracı, yanlış eylemlere zorlayan görüşler, kararlı mücadele sonucu önemli ölçüde etkisizleştirilmiştir. Buna rağmen içinde türlü olumsuzlukları ve sapmaları taşıyan ve sesleri sayılardan çok çıkan bir kısım unsurlarla mücadele, TÖB-DER'in gündeminde olmalıdır. Daha açığı;

- Kitle örgütlerini iktidar mücadelesi veren ve iktidarı amaçlayan siyasal partilerle eş anlamda görülenler,
- Kitle örgütlerini, siyasal partilerin yan örgütü olarak değerlendiren bu örgütleri farklı siyasi çizgilerin mücadeleye alanı haline getirmek isteyenler,
- Kitle örgütlerini tamamiyle siyasi öden yoksun göstererek, ekonomik, demokratik, mesleki sorunları; genel yurt sorunlarından soyutlayanlarla,
- Kitle örgütlerinin yapısını ve işlevini durandıran, donuk ve değişmez kabul edenlerle mücadele gereklidir.

Ancak, yukarıda sayılan ilkelere açıkça yönelen bir karşı çıkış pek görülmemektedir. Sanki herkes

bu temel tesbitlerde tam bir görüş birliği içindedir. Gerçek durum bu ise, TÖB-DER içindeki gruplaşmaların sebebi nedir? Bize bu yanıltıcı görünümün nedenini dünya görüşlerinde ve demokrasi anlayışlarında aramalıdır. Temelde dünya görüşleri ve demokrasi anlayışları birbirleriyle çelişen grup ve unsurların bu ilkelere içtenlikle birleşmeleri mümkün değildir. Önemli denek taşı, bu ilkelere hayata geçirilmesi doğrultusunda gösterilecek çalışmalarıdır.

MÜCADELE HEDEFLERİ

TÖB-DER'in sosyal mücadeledeki yerini, üyelerinin, siyasal yönelişlerindeki çok sınıflı ve mesleki konuların belirler. TÖB-DER temsil ettiği kitlenin çıkarları doğrultusunda, öncelikle kısa vadeli ve genel olarak uzun vadeli talepler için mücadele etmelidir. İçsel yapıda hiçbir ayrılığa, hiçbir tahrike olanak verilmeyecek şekilde somut hedeflerde birleşmelidir.

Yandaş kuruluşlarla hiç değışile hedef tesbitinde ve bu tesbit doğrultusunda paralel tavır anlayışında birleşmenin olanakları sağlanmalıdır. "Grevli Toplu Sözleşmeli Sendika" hakkı için mücadele yoğunlaştırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. Giderek işçi sendikaları ile ist düzeyde örgütsel birlik sağlanmalıdır.

TÖB-DER ve bütün kitle örgütleri, dayandıktan tabanın gereksinimlerini saptamak, gelen önerileri olgunlaştırarak, tekrar tabana mal etmek ve bu süreç içinde kendi tabanlarını eğitmek, bilinçlendirmek için mücadele etmelidir.

Ekonomik, demokratik mesleki ve toplumsal alanlardaki baskı ve sömürüyü - özellikle kendi alanında - teşhir etmek gerekir. Kapitalist-emperyalist sistemin eğitim ve kültürümüz üzerindeki oyunlarını ve sonuçlarını, somut örneklerle açığa çıkarmak, kararlı, tutarlı etkili bir mücadele yürütmek önemli bir görevdir.

Öğretmenlerimizin yığılna birikmiş, özgül ve mesleki sorunları vardır. Bu sorunların somut tahlil yapılar, öncelikle çözümlenmesi gerekenlerin çözümü için uğraş verilmeye, geniş bir kitleyi kapsayan öğretmenlerin birliği sağlanamaz. Bu sorunlar küçümsemez, görmemezlikten gelinirse kitle örgütlerinde önemli bir ilke çiğnenmiş olur. Bu amaçla tüm TÖB-DER şubelerinin ve diğer demokratik kitle örgüt temsilcilerinin katılacağı "Öğretmen Sorunları Kurultayı"nın daha fazla zaman kaybedilmeden toplanması gerekir. Ankara TÖB-DER Şubesi'nin Genel Merkez sunduğu bu konuyla ilgili önerinin önümüzdeki TÖB-DER Genel Kurultayı'nda görüşülmek üzere gündeme getirilmesi yararlı olacaktır. "Öğretmen Sorunları Kurultayı"nda; öğretmenlerin hakları, ödevleri, so-

rumlulukları, geçim, güvenlik ve hukuki sorunları, eğitim, öğretim özgürlüğüne ilişkin sorunları, öğretmen dağılımı, atamaları, öğretmen yetiştirilmesi ilişkin sorunları... ve eğitimin demokratikleştirilmesi... enine boyuna tartışılmalıdır.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE TÖB - DER

Öte yandan verilmekte olan; Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm mücadelesi ülkemizde demokrasi - anti-demokrasi çatışması biçiminde uç vermektedir. Bu yüzden demokrasi mücadelesi veren tüm anti-faşist, anti-emperyalist kuruluşlarla birlikte TÖB-DER, demokrasi saflarında daha etkin biçimde yerini almalıdır.

Demokrasi mücadelesinin özellikle kendi alanına düşen "eğitimin faşistleştirilmesi" çabalarına karşılık, "eğitimin demokratikleştirilmesi" mücadelesini ön plana çıkarmak ve bu uğurda aktif mücadele vermektir. Bunun için de;

Eğitimin her kademesinde öğretmenin söz ve karar sahibi olması, yönetimde demokratik yönlardan gelebilmesi, yöneticilerin demokratik bir biçimde seçilebilmesi, eğitimin gerici çağdışı niteliğini değiştirip, "üretimle yönelik eğitim" uygulamasının gerçekleştirilmesi ve tüm üniversite ve yüksek okullardaki eğitim-öğretim özgürlüğünün sağlanması yolunda mücadele edilmelidir.

Günümüz koşullarında üzerinde önemle durulması gereken başka bir konu da disiplin sorunudur. Uzun vadeli çalışma, esneklik, yanlış bir şekilde disiplinsizlik anlamına gelebilir. Tersine esnek ve uzun vadeli bir mücadele ancak disiplinle sağlanabilir. Disiplin; Demokratik merkeziyetçilik içerisinde edilmelidir ve yorumlanmalıdır. Yani tüzük hükümlerinin ve kurullar kararlarının örgütümüz için oluşturduğu çerçeveyi parçalamadan; mücadelemizi ileri, yeni boyutlara ulaştırmalıyız. Bu tavır bir yandan kitlemizi nicele olarak çoğaltacak, öte yandan TÖB-DER'in birlikteliğini daha bir etkinleştircektir.

Sonuç olarak; uzun ve kısa vadeli tüm hedeflere ulaşabilmek için; TÖB-DER içerisinde en geniş tabanlı birliği oluşturmak asgari şarttır. "Ne pahasına olursa olsun birlik" anlamında değil; Kalıcı, ilkel birlik. İlkeleri hayata geçirecek doğru çizimde ve bilinçli, kararlı sağlanırsalar birlik. Tüm ilericiler yurtsever ve demokratların büyük bir sabırla ve gereken esnekliği göstererek birleşmeleri ve toparlayıcı olmaları gerekir.

Unutmayalım ki bölünmüşlük; ancak egemen güçlerin işine yarar.

FIKRİ KAYA, DISK T BAGLI TEK-BANK-IŞ SEN-DİKASI GENEL BAŞKANI VE TMMOB ÜYESİ AYNI ZAMANDA İLLER BANKASI MÜDÜRLER KURULUNDA. FIKRİ KAYA, İKİ ÖZEL BORU FABRİKASI İLE İLLER BANKASI ARASINDAKİ ALIŞVERİŞLERDE YAPILAN USULSÜZLÜKLERE, KURUL ÜYESİ OLARAK KARŞI ÇIKMIŞ, BU USULSÜZLÜKLERİN KAMUOYUNA DUYURULMASINI SAĞLAMIŞTI. FIKRİ KAYA BU VE BENZERİ DAVRANIŞLARI SONUCUNDA, İLLER BANKASININ ÇEŞİTLİ KADEMELERİNE ÇEKİLMİŞ MC YANLISI ÇIKARILARIN TEPKİSİNİ ÇEKMEKTE GECİKMEDİ DAHA ÖNCE BANKANIN MALZEME DAİRESİ REİSİ İKEN YOLSUZLUK YAPTIĞI SAPTANARAK HÜKÜM GİYEN, AF YASAĞI İLE DIŞARI ÇIKTIRILAN SONRA MC TARAFINDAN ÖNCE DAİRE REİSLİĞİNE, ORADAN DA DENETÇİLİĞE ÖETİRİLEN TAHSİN UĞRAK, 3 HAZİRAN GÜNÜ YAPILAN MÜDÜRLER KURULU TOPLANTISINDA FIKRİ KAYA'YA KARŞI FİİLİ SALDIRIDA BULUNARAK AKLINCA KAYA'YA ÖZDAGI VERMEK VE İKTİDARDAKİ ELE BAŞLARINA YARANMAK İSTEDİ.

DEMOKRASİ MÜCADELESİ SOMUT BİR UĞRASTIR

AŞAĞIDA, FIKRİ KAYA'NIN DERGİMİZE VERDİĞİ ÖZEL DEMECİ BULACAKSINIZ:

"Yönetime katılma" hakkında bilgi verir misiniz?

İller Bankası Yönetim Kurulu dört üyeden oluşur. Biri Maliye, diğeri İmar ve İskan Bakanlığı tarafından atanır iki üye ise 23 sayılı yasa uyarınca seçilen bir üyeden oluşan bu kurula, Genel Müdür başkanlık eder.

23 sayılı yasanın öngördüğü seçime, kurumda çalışan tüm işçiler, teknik elemanlar, memurlar ve bürokratlar katılırlar. Seçilen üye, Müdürler Kurulu üyesi olur. Buna yönetime katılma deniliyor.

Herkes aday olabilir mi? Yahut seçilebilme belirli kuralara bağlanmış mıdır?

Aday olmak belirli kuralara bağlanmıştır. Adaylık için, yüksek öğrenim koşulu öngörülmüştür. Ayrıca ön seçim denen bir aşamadan sonra final seçimlere geçiliyor: On seçim, memurlar içindir. Bu seçime, yüksek öğrenimini tamamlayan kişiler katılabilir. Seçim sonucunda en fazla oyu alan üç kişi finale kalıyor. Diğer üç üyelik final adaylarını da yetkili sendikalar gösteriyor. Böylece, üç memur aday, üç sendika aday arasında en çok oyu alan aday üye olur.

Siz sendika olarak hangi yıl yönetime katıldınız? Hangi yıl seçildiniz?

Biz sendika olarak 1972 yılında seçime katılma olanağını Danıştay kararlarıyla sağlayabildik. 23 sayılı yasa, bu yıla kadar gerçek işleyişine kasten kavuşturulmamıştı. Sadece İller Bankası için değil, SSK işçileri için de aynı uygulama vardı. Danıştay bu iki işçileri için de, sendikalar aday gösterme olanağı verdi. Önce Sosyal-İş Genel Başkanı Özcan Kesgeç, daha sonra ben, aynı yıldı yani 1974 yılında seçimi kazananak Müdürler Kurulu'na üye olduk.

Seçilmeden önce tasarladığınız yahut propagandasını yaptığınız işleri gerçekleştirebildiniz mi? Ya da gerçekleştirebilme olanağını bulabildiniz mi?

Hemen belirtiyim ki, seçim mücadelesine bağlanan her şeyin çözümü kavuşturulabileceğini vehmetmedik. Yapabileceğimizi işlerin son derece sınırlı olacağına açık seçik anladık. Başka bir deyişle, düzenlediğimiz toplantılarda, dağıttığımız bildirilerde ve aştığımız afişlerde seçildiğimizde, Sendikamızın ve diğer üye tabanını olan kitle örgütlerinin verecekleri mücadeleyi yabani olarak kademesine kadar uzatacağımızı, vurgulayarak belirtmiştik. Örgütümüz bir kişi olarak yapabilecek çok az şeyin olacağını ısrarla açıkladık.

Örgütlü mücadele ile neyi amaçlıyorsunuz?

Öncelikle sendikamızın, üyesi işçiler adına toplu sözleşme ve grev yapma olanağı var. Bu durum, bir yolda işçilere ekonomik olanaklar sağlarken, diğeryanda demokratik bir ortamın oluşmasını sağlıyor. Yani sendikamızın, İller Bankası'ndaki demokratikleşme mücadelesine fiilen öncülük ediyor. Diğer örgütler, yani Tüm-Der ve Tüted hıza üye tabanını geliştiriyor. Şimdi sendikamız ile Tüm-Der ve Tüted işyeri temsilcileri ortak komite kurarak demokratikleşme yolunda kalıcı sonuçlar almak yönünde uğraş veriyorlar.

İller Bankası işleyişini son zamanlarda basından okumaya başladık. Bunun, sizin çabalarının bir sonucu olduğuna söyleyebilir miyiz?

Demokratik mücadele ile bu mücadelenin ekonomik temelleriyle olan ilişkisini seçildikten sonra çok iyi kavradım. Bir kez, demokrasi mücadelesi soyut bir

uğraş değildir. Ekonomik taban sarsılmadan demokratikleşme sürecinde kalıcı adımlar atmak olanaksız. Bu, bir yanda tüm çalışanlara yapılan ve yapılması tasarlanan baskılara karşı çıkarken; öte yanda, özel sektör yararına sürekli olarak döndürülmek istenen çarkın olabildiği kadarıyla yavaşlatılması, giderek durması yolunda çaba göstermeye çalıştım. Mücadelede, gücümü aşan bu durum karşısında örgütlerimin ve basını harekete geçirmek yoluna başvurudum.

İki yıllık üyeliğiniz sırasında, Bankanın diğer yöneticileriyle sizi karşı karşıya getiren olayları kısaca sayar mısınız?

İlk olay: üye olduğum güne kadar, büyük projeler, yabancı firmalara veriliyordu. Ben, bu işleyişe karşı ödünsüz olarak mücadele ettim. Banka yöneticileri, başlangıçta bana rağmen karar almaktaki devam ettiler. Sonunda, bu işten vazgeçme zorunda kaldılar.

İkinci önemli çıkışımız: Simel Şirketi oldu. Simel Şirketi, yıllardır taşra mütegalibesine ve müteahhitlere büyük olanaklar sağlamıştı. Bu şirketin kuruluşu amacından saptığı ısrarla açıkladım. Şimdi bu sorun, Millet Meclisi'nde soruşturma konusu olmuş.

Bir diğer olay da, en son basına yansıyan boru yolsuzluğudur. Bana Kurul'da saldırısına neden olan da, bu olayın basına yansıtılmasıdır.

Daha birçok konu vardır ki, hepsini sıralamaya gerek duymuyorum.

Bütün bu kararlara, karşı oy yazısı yazdınız mı?

Evet. Bir yıla yakın bir süre tüm karşı oy yazılarını yayınlıyordum. Ben bu kararları herkese ulaştırmaya ve bilgi sahibi yapmaya çalışıyordum. İller Bankası yönetimi bu işleyişten çok rahatsız oldu. Bir öngere verilerek, bundan böyle karşı oy yazılarının yayınlanmaması kararlaştırıldı. Ben, bu karara da, karşı oy yazısı yazdım. Görev aldığım Kurul ve benzeri kurullarda kitleleri ilgilendiren kararlar verilir. Bunun için üyelerin karşı oylarını gerekçeleri ile birlikte yazmaları yasal görevleridir. Ben de bu görevimi yerine getirmeye çalıştım. İller Bankası Müdürler Kurulu kararları devamı olarak yayınladım. Bu kararlar İller Bankası çevresi ile ilgili çevrelerde okunur. Karşı oy ve gerekçeleri, 3 kurul üyesinin aldığı karardan sonra Müdürler Kurulu tutanaklarında yayınlanmaz oldu. Önemli olan karşı oy yazılarının gerekçesi ve kitleye ulaşması idi. Bu uygulamaya geniş ölçüde engel getirmedi, ilgi duyanlar bizzat bana gelecek karşı oyların gerekçelerini sormaya başladılar. Bu da doğal bir sonuç. Zaten gerekçeler bürokratik yollarla kitlelerden gizlenemez ki.

Son bir soru. Bildiğimiz kadarıyla Müdürler Kurulu üyelerinden biri CHP iktidarı zamanında atandı. Bu üye ile birlikte davranıyor musunuz?

Hayır. Bu üye diğer üyelerle birlikte davranıyor.

TÜTED ANKARA ŞUBESİ KONGRESİ

TÜTED Ankara Şubesi Olağanüstü Genel Kurulu 5 Haziran günü Makina Mühendisleri Odası toplantı salonunda yapıldı. Dinleyici alınmayan toplantıya yedi yüzün üzerinde üye katıldı.

Bir kitle örgütünün şube kongresi için yüksek oranda sayılabilecek bu katılımın nedeni, "olağanüstü" bir havanın estirilmesi olması. Olağan genel kurulda seçime katılmayıp salonu terkeden muhalefet grubu, bir üyenin eski Yönetim Kuruluna yuğneltiği sahte-halklık iddialarına sahip çıkmış, Genel Kuruldan sonra da teknik elemanlar arasında tedirginlik yaratan bu durumu olumsuz yönde hükümlemişti. Teknik elemanlar "üycülerinin esine" uymaya çağırılan imza toplama üzerine seçimler yenilendi. Kongre öncesinde yazılan ortamdan yararlanmayı uman "Teknik Elemanların Devrimci Birliği" grubu umduğunu bulamadı, seçimleri Yönetim Kuruluna destekleyen "Demokratik Güçbirliği" grubu kazandı. Bu kararın, hür çekimleri bir yana iterek, ilderi düzeyde tartışmayı amaçlayan etkin çabaların sonucu olduğunu belirtmek gerek. Seçimi kazananların üstü bazarısı burada.

Kongreden edinilen izlenim şu: Kitlelerini ekonomik demokratik istemler doğrultusunda yönlendirmek ve harekete geçirmekle yükümlü bir kitle örgütünü yönetimine, ne kadar çaba gösterilirse gösterilsin, ani çıkışlarla yada örgütün işlevini küçümseyen tavırlarla gelinmiyor. Örgütün varlık nedenine, işlevinin sıralanması, demokratik hak ve özgürlüklerin anırlarının genişletilmesi mücadelesine bakiş açısı belirleyici oluyor. Kongreden önce yöneticileri kitleden korkmakta itiham edenlerin konuşma süresini sınırlamalarına rağmen, eleştirilme ve açıklayıcı konuşmaların etkili bir biçimde sürdürülmesiyle bu gerçek bir kez daha vurgulandı.

Genel olarak kongrenin olumlu bir adım olduğunu söylemek mümkün. Bir kez teknik elemanların kendi aralarındaki tartışmaların ilderi düzeyde tutulmasının gerekliliği ortaya çıkıyor. Görüşlerin eylem programları çerçevesinde konuşma, eleştirilerin ilkeleri ve somut çalışma hedefleri üzerinde yoğunlaştırılması olumlu gelişimin bir yanı. Kongreden önce suçlayıcı işilup ve tavırlarla yarattık tedirginlik havasının giderilmesi de diğer bir olumlu adım sayılmalı.

Demokratik kitle örgütlerinin çok çeşitli siyasal görüşü barındırması doğal. Ancak siyasal iktidara yürünme kuruluşları olmadıkları ve olamayacakları da açık. Bu nedenle çalışma biçimi ve programları siyasal eğilimleri değil, tabanın somut taleplerini içermek durumunda. Bu işe, eylem programlarının bağlanışlılık ve demokrasi mücadelesi doğrultusunda hayata geçirilmesini gündeme getirebilir. Ölkemizde giderek genişleyen toplumsal muhalefetin örgütlü güce dönüşmesi, aynı zamanda tüm demokratik kitle örgütlerinin de kendi tabanlarında en geniş birliği sağlamaya mümkün olacak.

İŞÇİ SINIFININ YARACA

METİN ÇU

BASKI VE TERÖR, BURJUVAZİNİN İŞÇİ SINIFINA KARŞI DEĞİŞMEZ SİLAHLARINDAN. ANCAK, SINIF MÜCADELELERİ VE NESNEL KOŞULLAR BAŞKA SİLAHLARI DA GEREKLİ KILIYOR. BUNLARDAN EN ÖNDE GELENİ, İŞÇİ SINIFINDAN YANA GÖRÜNÜP İŞÇİ HAREKETİNİ DİZGİNLEMEK. BİR BAŞKA DEYİŞLE, İŞÇİ HAREKETİNİ BELİRLİ SINIRLAR İÇİNE KILITLEMEK. TÜRKİYE'DE BU MİSYON AĞIRLIKLIL OLARAK CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NE DÜŞTÜ

6 YIL ÖNCE DISK'İ YOK ETMEYİ ÖNGÖREN YASA DEĞİŞİKLİKLERİNİ HAZIRLAYANLAR 6 YIL SONRA DISK'E KATILYORLAR. BU DÖRTBAŞI MAMUR TASARIYI HAZIRLAYANLAR BUGÜN DE 6 YIL ÖNCEKİ GÖREVLERİNDE. ANCAK BU KEZ PLANLAR, DISK'İ YOKETME YÖNÜNDE DFGİL, DISK'E KATILMA YÖNÜNDE YÜRÜTÜLÜYOR. 15 - 16 HAZİRANIN 6. YILDÖNÜMÜNDE CEREYAN EDEN EN ÇARPICI OLAYLARDAN BİRİ, BU.

15 - 16 Haziran işçi direnişinin üzerinden 6 yıl geçti. Geride bırakılan yılların sayısından daha önemli olan, bu yılların yoğunluğu. Geçen 6 yıl içinde yaşanan olayların niteliği.

Türkiye'nin tarihsel gelişiminin sonuçları, sanki geçtiğimiz 6 yılın içine hep birlikte sıkıştı. Tarihsel gelişimin ürünü olan sınıflar, en yoğun mücadelelerini geçtiğimiz 6 yıl içinde verdiler. Türkiye toplumunun gelişim çizgisini belirleyen temel güçlerin, sanayi burjuvazisi ve işçi sınıfı olduğu, bu mücadelelerle birlikte, bu mücadelelerin içinde apaçık ortaya çıktı.

"İŞÇİ SINIFI" TARTIŞMALARININ SONU MU?

Bu ortaya çıkışı, kimsenin yadsıyamayacağı netlik ve boyutlarda cereyan etti. 1970 yılının 15 - 16 Haziranı ile birlikte "işçi sınıfının varlığı" bir bölük fantezi meraklısı dışında, kimsenin yadsıyamayacağı bir gerçek olarak kabul edildi.

Ancak ortada unutulmaması gereken başka gerçekler de var. İşçi sınıfının varlığını kabul etmek, toplumsal çözümlemelerde gerçekliğin yerleşmesine doğru atılan bir adım. Ancak, bu tek başına yeterli değil. Geçmiş değerlendirdirip geleceği aydınlatılmak için, "var olan" işçi sınıfının niteliği hakkında daha ayrıntılı değerlendirmelere girişmek zorunlu oluyor. Bu değerlendirmelerde anahtar rolünü oynayacak şu sözler Engels'e ait:

"Toplumsal ve siyasal gelişiminde, işçi sınıfı Almanya'da, Alman burjuvazisi o ülkeler burjuvazisinden ne kadar geri ise, İngiltere ve Fransa işçi sınıfından bir o kadar geridir. Böyle efendiyse böyle uşak. Kalabalık, sağlam, yoğun ve abıllı bir proleter sınıf için varlık koşullarının evrimi, kalabalık, zengin, yoğun ve güçlü bir burjuva sınıfının varlık koşullarının gelişmesi ile birlikte gider. Burjuvazinin çeşitli bölümleri ve hele en ilerici bölünüşü, büyük sanayiciler, siyasal iktidarı ellerine alıp da devleti gerçekiimleriyayınca dönüştürmeden önce, işçi hareketi hiç bir zaman bağımsız değildir, hiç bir zaman aall proleter bir nitelik taşımaz. İşte ancak o zamandır ki, patronlar ile işçiler arasındaki çatışma eli kulağında bir durum alır ve artık ertelenemez; işçi sınıfı artık aldatıcı umutlar, hiç bir zaman gerçekleştirilemeyecek vaatlerle kendini oyalatamaz..."

Almanya'da Burjuva Demokratik Devrim.
Sol Yayınları s: 276

HANGİ İPUÇLARI?

Engels'ten alınan yukarıdaki bölüm büyük açıklık getiriyor. Hem de bir çok bakımdan.

Birinci açıklık, burjuvazinin ve proletaryanın görece güçleri konusundaki yanlış değerlendirmelere ilişkin. Doğru olan, burjuvazinin ya da proletaryanın gücünü başka ülkelerin burjuvazisi ya da proletaryasına göre tartmak değil. Bu, başka amaçlar için yapılabılır. Ancak, ülkenin somut siyasal pratiğinde geçerli olan, bu sınıfların gücünü, o ülke içerisinde değerine göre değerlendirmek. Bu, Türkiye proletaryasını, örneğin Fransız ve İtalyan proletaryası ile karşılaştırarak Türkiye işçi sınıfından umudu kesenlerin unutmamaları gereken bir nokta.

Alıntının ikinci bölümünde söylenenler getirdiği açıklıklar ise daha da önemli. Çünkü söylenenler Türkiye'nin geçmişi ve geleceğine ışık tutuyor.

Geçmişe bakalım: Gerçekten de garip bir durum: Türkiye'nin "sol aydınları", işçi sınıfının varlığını 1970'de, 15 - 16 Haziran olayları ile anlayabiliyor. Burada, doğal olarak sol aydınların bir bölümü kastediliyor. İşçi sınıfı, 1970'in sıcak yaz günlerinde aniden ortaya çıkmadığına göre, bu gecikmiş kabul neye dayanıyor?

Neye dayandığını, Engels'in sözlerinde bulmak mümkün. İşçi sınıfının varlığı, beraberinde kendi başına ve doğrudan doğruya işçi sınıfının "bağımsız" hareketini getiriyor. İşçi sınıfının bağımsız hareketi için gerekli koşullar, sanayi burjuvazisinin iktidarı alıp, devleti kesin denetimine sokmasıyla oluşuyor. İşçi sınıfı bundan önce de var. Ancak, burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki mücadelelerde ikincil ve yan bir unsur olarak.

İkincil ve yan unsur oluş, teorik çerçeve eksik kalınca, "yok"luğun kanıtı sanılıyor. Yangılığ burada. 1960'larla birlikte Türkiye'de sanayi burjuvazisi devlet üzerinde daha geniş bir egemenlik kurduğunda, devlet mekanizmasının işleyişini en çok sanayi burjuvazisinin çıkarlarına göre biçimlendikçe, proletaryanın bağımsız hareketi için gerekli koşullar olgunlaşıyor.

"İŞÇİ SINIFI POLİTİKASININ DÜNYA"

Burjuvazinin, işçi sınıfına karşı yürüttüğü politikanın niteliğini belirleyen unsurlardan biri de Doğu değişkenlik göstermekle birlikte, baskı ya da terör, burjuvazinin işçi sınıfı politikasının değişmez silahlarından. Gerek işçi sınıfının burjuvazinin suya da bu kesiminin peşine takıldığı dönemlerde, gerekse bağımsız hareket dönemlerinde, burjuvazinin kadim ve vefakâr silahı, baskı.

Ancak, sınıf mücadeleleri ve nesnel koşullar, başka silahları da gerekli kılıyor. Bunlardan en önde geleni, işçi sınıfından yana görünüp işçi hareketini dizginlemek. Bir başka deyişle, işçi hareketini belirli sınırlar içerisinde kilitlemek. Bu misyon, en ağırlıklı olarak Cumhuriyet döneminin en eski partisi Cumhuriyet Halk Partisi'ne düştü. Bundan önce de, Halk Partisi'nin gerçek babası İttihat ve Terakki'ye düşmüştü.

1908 burjuva demokratik devriminde, işçi sınıfı, İttihat ve Terakki'nin peşine takıldı. İttihat ve Terakki hareketi, hem giderek radikalleşen işçi hareketlerini temsil ettiği burjuvazi adına denetleyebilmek hem de hareketin gücünden yararlanabilmek için işçi sınıfına sahip çıktı. İşçileri, "aldatıcı umutlar ve hiç bir zaman gerçekleştirilemeyecek vaatler" için İttihatçıların peşine takıldılar. İktidara geldikten sonra, İttihatçıların cevabı, sıklaşan grevlerin karşısına baskı ve terörle çıkmak oldu.

Daha sona 1919'lar. İttihatçılar yine işçi sınıfı içinde dayanak ve denetim peşinde. Bizat kendileri "işçi örgütleri" kuruyorlar. Ama o dönemde Marksizm daha yakın olanların tümü bu örgütleri şiddetle karşı çıkıyor. İttihat ve Terakki damgalı işçi örgütlerinin gerçek nitelik ve amaçlarını onlar da biliyor.

İttihat ve Terakki, yıkılıp yok oluyor. Bundan sonra Cumhuriyet dönemi. Cumhuriyetle birlikte işçi sınıfını yerine göre sevip yerine göre dövmeye tekel Halk Partisi'ne geçiyor. En ilginç nokta şu: Marksizm yakın örgütler kurulduğunda, ya da Marksist örgütlerin çalışma olanakları arttıkça, Halk Partisi naylon işçi örgütleri ile, parti kassından beslenen sahte işçi liderler ile işçi hareketinin yolunu kesmeye çalışıyor.

1930'larda, işçi kuruluşlarında "işçi liderlerini" Parti tarafından atanması yolunda büyük cabalar harcadıktan sonra (2. sayfadaki çeviriye bakınız) CHP iktidarının son yıllarında son örnekler ortaya çıkıyor. 1946'dan sonra Halk Partisi, işçi sınıfını ve sendikal hareketi denetim altında tutabilmek için Parti'ye bağlı bir "işçi bürosu" kuruyor. Daha 1946'larda, siyasi rakiplere karşı güçlü, burjuvazinin nezdinde iktidar alternatifini olabilmek için, işçi sınıfı üzerinde denetim kurmaktan geçtiği anlaşılmasına başlanıyor. CHP, 30 yıl sonra, bu gerçeği tam anlamıyla kavrayacaktır.

15-16 HAZİRANIN 6. YILDÖNÜMÜNDE

15 - 16 Haziran işçi direnişi 6 yıl önce patlak verdi. Direniş, sendikalar yasasında yapılmak istenen değişikliklere karşı idi. Değişiklikler, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DISK)'nu işçi sınıfı içinden silmeyi amaçlıyordu. Bunlar hep biliniyor. Ancak 15 - 16 Haziran direnişinin 6. yıldönümünde, bilinenler ve bilinmeyenler ilişkin çok ilginç olaylar cereyan ediyor.

6 yıl önce, DISK'İ yoketmeyi öngören yasa değişikliklerini hazırlayanlar, 6 yıl sonra DISK'e katılıyorlar. Söz konusu tasarının Meclis'teki gelişimi ilginç. Aynı amaca yönelik bir tasarı önce AP'liler tarafından hazırlanıp sunuluyor. CHP'li ve de "ortanın solumdaki" parlamenterlerin alternatif tasarısı üzerine, AP'liler kendi tasarılarından vaz geçiyorlar. Vargüçleriyle CHP'nin getirdiği tasarısı destekliyorlar. Çünkü, DISK'in yokedilmesi açısından daha marifetli bir tasarı vardır ortada.

Bu dörtbaşı mamur tasarısı hazırlayan sendika kurmayları bugün de görvede. Ancak bu kez planları DISK'İ yoketme yönünde değil, DISK'e katılma yönünde yürülüyor. 15 - 16 Haziranın 6. yıldönümünde cereyan eden en çarpıcı olaylardan biri, bu.

İlginç gelişmeleri, fikir ya da karakter değişiklikleriyle açıklama olanağı yok.

CHP MİSYONUNU HATIRLIYOR

CHP dün "işçi sınıfı politikası"ni baskıyla ya da işçi liderlerini CHP metemdi yapar yürüttü. Bugün her iki yol da kapalı. Baskı, CHP'ye düşmüştür. İşçi sınıfının konumundaki nitel farklılık ise, doğrudan CHP metemleri yaratılmasına izin vermiyor. İşçi sınıfının tabanındaki bilinçlenme, bu nitelikte kişiler uzun süre içinde bırakacağı benzemiyor. Geleceğini düşünen işçi liderleri ve sendika yöneticileri, bu gerçeği göz önünde bulunduruluyorlar.

Sonuçta, işçi sınıfı karşısında, CHP misyonunun özü değil, biçimi değişiyor. CHP, artık işçi sınıfının karşısına sosyalizm adına. "en" ya da "hakiki sos-

GÜCÜ ÇEMBERİ-

AKTIR

HAOGLU

BUGÜN CHP'NİN YANAŞTIĞI İŞÇİ SINIFININ EN YOĞUN VE EN GÜÇLÜ BULUNDUĞU İSTANBUL'DA, CHP ÖRGÜTÜ BÜTÜNÜ İLE "SERMAYEYE GÜVENCE" EKİBİNİN ELİNDE. "DRAMATİK BİR RASTLANTI" DEĞİL, UYUMLU BİR ÇAKIŞMA. UYUM, PRATİKTE SIK SIK GÖRÜLÜR. TÜRKİYE PROLETARYASININ NABZININ ATTIĞI ŞEHİRDE, İŞÇİ SINIFINI SOSYALİST ÖRGÜTTEN KOPARMA ÇABALARINA "SERMAYEYE GÜVENCE" EKİBİNİN ADAMLARI ŞEVKLE VE BİLİNÇLE KATILIR. HEM DE SOSYALİST ÖRGÜTE KARŞI HİÇBİR İTTİFAKTAN ÇEKİNMEYEREK.

yalist" etiketli kozlarıyla çıkmak zorunda kalıyor.

Koşullar bunu gerektiriyor. Ancak, operasyonun özünde bir farklılık yok. Farklılığın olmayışı, 1946'lardan bu yana Türkiye'nin değişmesinden ileri geliyor. 1946'larda sendikal hareketin CHP'leştirilmesi ile 1976'larda aynı hareketin sosyal demokratlaştırılması arasında nitelikçe hiç bir fark yok. Çünkü ikisi de nitelik olarak gerici.

Dikkat edilmesi gereken nokta da burada. Bugün, Türkiye'de sendikal hareketin tavandan tabana sosyal demokratlaştırılması, sosyalizm bir yana, demokrasi için bile yeterli güvence getiriyor. Tersine, gerçek bir güvensizlik kaynağı. Türkiye'de demokrasinin güvencesi, sendika yönetimiyle ve tabandaki işçi-siyasi işçi sınıfı hareketinin sosyalistleşmesi.

Burjuvazinin en büyük korkusu da burada. Çünkü gündemdeki, uzun vadeli değil, yakın bir tehlike. Türkiye'de sosyalist örgütün işçi sınıfı içinde attığı adımlar, bu yakın tehlikeyi burjuvazi için daha da korkutucu bir niteliğe kavuşturdu.

Ve sonunda CHP misyonuna daha sıkı bir biçimde sarıldı. Hem siyasi rakipleri karşısında güçlü, hem de burjuvazi nezdinde iktidar alternatifini olabilmek, sermayeye ve işçi sınıfına aynı anda güvence verilemektен geçiyor. İktidardan düşüş ve gelişen sosyalist hareket, Halk Partisi'nin "kısıtlı entelijansiyasına" işçi sınıfını hatırlattı. CHP lideri Ecevit, CHP kurmayları'nın sınıf tahlillerindeki yeri köylümüzden sonra gelen işçi sınıfını, demokrasinin en güçlü teminatı olarak kabul etti. "Demokratik sol düşünce forumunda, iktidar için, çoğunlukta da önemli olan koşulum, "işçi hareketi ile bütünleşebilmek" olduğunu ilan etti. Daha sonra sıra sermayeye güvence vermeye geldi. Gerçekleştirilen yönetim değişikliği ile bu sağlandı.

Bugün, kendine yanaşan işçi sınıfının en yoğun ve en güçlü bulunduğu İstanbul'da, CHP örgütü bütünüyle sermayeye güvence ekibinin elinde. "Dramatik bir rastlantı" değil, uyumlu bir çakışma. Uyum, pratikte sık sık görülüyor. Türkiye proletaryasının nabzının attığı şehride, işçi sınıfını sosyalist örgütten koparma çabalarına, sermayeye güvence ekibinin adamları şevkle ve bilinçle katılıyor. Hem de sosyalist örgüte karşı hiç bir ittifaktan çekinmeyecek.

PAZARA SÜRÜLEN DİĞER ÖZELLİKLER

İşçi sınıfı hareketinin tavandan tabana CHP'leştirilmesi, örneklerine her gün rastlanan bir girişim. Bu, günlük uygulamalarla ilerletilmeye çalışılan uzun dönemli bir uğraş. Hemen hemen burjuvazinin tek kozu. Çünkü açık faşizm dışında işçi sınıfı hareketini frenlemenin ya da bir başka sermaye partisinin kuyruğuna takmanın imkanı yok.

Ancak CHP'nin bu uğraşta başarı şansı da çok kısıtlı. Çünkü işçi tabanındaki sosyalistleşme ne CHP'nin işçiler arasında umulan ölçüde yayılmasına, ne de sendika yöneticilerinin açığa çıkmasına CHP'leşmesine izin veriyor. İşçi sınıfını çevreden kuşatarak etkisiz bırakma olanaklarının sınırlılığı, sermaye için klasik yöntemlerin, yani açık faşist uygulamaların gündeme getirilmesini zorluyor.

Geçtiğimiz haftanın olayları beklenen tırmanışın yeni ve üst düzeydeki örneklerini sıralıyor. CHP'nin ünlü umuma açık raporu ile yeni perde açıldı. DGM savcısının açıklamaları acele yetiştirildi. Ve nihayet Kara Kuvvetleri Komutanı'nın bizzat yönettiği gazetelerde yazılan Gaziantep Meydan Muhaberesi.

Olup bitenlerin, ikili bir amaca yönelik olduğu defalarca söylendi: Ya sıkıyönetimli bir tevkif ve tenkil düzeni, ya da daha sağa itilmiş bir CHP'nin "rejimi kurtarmak için" AP'nin kucağına düşürülmesi, anti-demokratik yasa ve uygulamalar karşısında bütünüyle sessiz kalması.

Ancak, daha kuvvetli olan ikinci amaçların da kendi içinde çeşitli amaçlar içerdiğini unutmamak gerekiyor.

Birincisi, CHP -AP alması daha çok seçim sonrası için düşünüyor. Sermaye için 1977 seçimine kadar MC'den vazgeçmenin bir anlamı yok. İkincisi, muhtemel bir koalisyonuzsuz CHP iktidarına karşı sermaye hazırlık yapıyor. Hazırlığını, CHP'yi törpüleyip, olaylar karşısında daha sağa iterek sürdürüyor. Daha açığı, sermaye, CHP'den başka güvenceler de istiyor.

CHP Genel Başkanı Ecevit'in son konuşmaları istenen bu güvencelere ilişkin. Örnekleri şunlar:

"Yurt dışındaki Türkler" MC iktidarının en ilkel tekerlemelerinden biri. Yugoslavya üzerine konu-

şan Ecevit buna bile sahip çıktı. TRT ekranlarında uzun uzun Yugoslavya'daki Türkleri ve sorunlarını anlattı. Ecevit kısaca, "böyle bir sorun söz konusu ise bunun da anahtar bende" demeye getirdi. MC'nin silahlarını da kullanabileceğini kanıtladı. Belki de çok gereksiz yere. Ancak sermaye ile kurulacak verimli bir diyalog, bunları bile gerekli kılıyor.

İkincisi, Gaziantep olayları sırasında Ecevit'in Parti Meclisi'nde yaptığı konuşmaya ilişkin. Ecevit ilk kez bu konuşmasında "sol görünüşlü grupların", "ülke bütünlüğünü tehlikeye düşürdüğünü" kabul etti. Söz konusu grupların sosyalist değil, "sol görünüşlü" oldukları doğru teşhis. Ancak bunların "ülke bütünlüğünü tehlikeye düşürdüklerini" söylemek mümkün değil. Ülke bütünlüğünün bu şekilde tehlikeye düşmeyeceğini başta Ecevit herkes biliyor. Ama etkiyi çevrelere, ülke bütünlüğü konusunda hassas olunduğu ihsas ettiriyor. Böyle bir zorunluluk duyuluyor.

ELLER, MAŞALAR VE NESNELER

Türkiye'de oyun büyük oynanıyor. Dünyanın ve Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullar oyunun büyük oynanmasını gerektiriyor. Çünkü, "patronlarla işçiler arasındaki çatışma eli kulağında" bir durumda. Erteleleniyor. İşçi sınıfı "aldatıcı vaatlerle" ve "gerçekleşmeyecek umutlarla" oyalanacak durumda değil. Bütün bunlara karşılık burjuvazinin elindeki kozlar sınırlı. Manevra alanı artık tarihsel olarak daralmış durumda.

Oyun nasıl oynanırsa oynansın, son tahlilde sosyalist hareketi işçi sınıfından tecrit etmeyi amaçlıyor. Açık faşist uygulamaların da, mevcut parlamenter düzen çerçevesindeki CHP kuşatmasının da amacı bu. Her ikisinde de eller, sermayenin elleri. Her ikisinde de maşaların tuttuğu, maşa bile olmayan "nesne"ler, "sol görünüşlü" gruplar. Kendini sosyalist sayan kişiler. Oyunun hem acıklı hem de gülünç yanı ise, maşa ile oradan oraya oynatılan bu grup ve kişilerin kendilerini "et" saymaları. Değil el, maşa bile olmayan "nesnelere" in ayımları için mutlak bir müsibet gerekliliği değil. Biraz gözlerini açmaları yeterli.

BAŞKENT`TEN 1200 KM ÖTEDE TIRMANIŞ TABLOLARI...

BİR MHP'LI MÜDÜR VE RADYO EVİ

YSE'DE İŞÇİLER ZORLA MHP'YE ÜYE YAPTIRILYOR

MC iktidarı ile birlikte YSE'de tayin ve baskı uygulamaları yoğunluk kazandı. Önce CHP-MSP döneminde müdür olan İskender Üreyil görevinden alınarak başka bir yere atandı. Müdürlüğe Erzurum'dan MHP sicilli bir kişi getirildi. MHP'li zatan müdürlüğü ile birlikte işçilerin üzerindeki baskı uygulamaları yoğunluk kazandı. MC partilerini benimsemeyen muvakkat işçiler işten uzaklaştırıldı.

MHP'li bu zat, milliyetçiliğini birkaç yönlü yürütüyor. Özellikle 1973 seçimlerinde MC partilerine oy vermeyen köylerin yol ve su sorunlarının çözümünde alınacak tedbirler uygulanmıyor. Böylelikle MC adına ceza kesiliyor. Müdürün diğer bir "milliyetçiliği" de işçileri zorla MHP'ye üye yapmak istemesi. Bu isteğe uymayan işçilere işten atılma tehdidi savrulmakta.

ET-BALIK KURUMUNDA AYRI BİR BASKI

Et-Balık kurumunda 250'ye yakın işçi çalışıyor. Toplu sözleşme yetkisini DISK'e bağlı Besin-İş almış. Ayrıca işyerinde sarı Tek Gıda-İş'in de birkaç üyesi var. Burada işveren durumunda olan müdür ve yöneticiler işçilerin Besin-İş'ten ayrılmaları ve sarı Tek Gıda-İş'e üye olmaları ve giderek DISK'in, Besin-İş'in sesini kısım için her türlü baskıya başvuruyor. Özellikle Besin-İş'i etkisiz hale getirmek, giderek üyelerin sarı Tek Gıda-İş'e üye olmalarını sağlamak için işçilere yoğun bir baskı yapılmakta; bir yandan da işçilere yemek verilmiyor, tahrik ediyor, işyerinde Besin-İş'ilerine küfürler, hakaretler yağıyor.

İşyerinde ayrı bir baskı yöntemi de Tüm-Der'li memurlar üzerinde yürütülüyor. İhbar ve şikayetlerle ilerici demokrat memurlar bakanlığa jurnallerini, haklarında kovuşturma açılması için her türlü çabaya başvuruluyor.

SÜT FABRİKASINDA

Kars'ta Süt Fabrikası'nda da MC odağı ayrı bir uygulama içinde. İşçiler, dinci-seriatçı yöntemlerle zorla sağlaştırılmak istenmekte. MC'nin MSP kadında Kararlı bir bakan var: Abdülkerim Doğru. Doğru işçiler arasında "doğru" tanınmayan bir bakan. Bu zatın döneminde, özellikle tekestil işkolundaki işyerlerinde, MİSK'in örgütlenmesi için işçiler üzerinde yoğun baskılar uygulanıyor. Özellikle Sümerbank'a bağlı fabrikalarda MSP'leştirme yoğunluk kazandı.

Süt Fabrikasında bir taraftan mescit yaptırılmış. Bir yandan da cuma günleri kentten 5 kilometre uzaklıktaki fabrikadan işçiler servis arabasına alınarak zorla kentteki camiye cuma namazına götürülmekte. Ayrıca MSP'li bakanın direktifleriyle iktidarı emrinde vurucu güçlerin oluşturulmasına çalışılıyor.

MHP'LİLER DEVLETİN HASTAHANESİ VE HALKIN SAĞLIĞI

Kars, sosyalizasyon uygulaması alanı içinde olan bir il. Ama sosyalizasyona ilgili en ufak bir görünüşü rastlamak güç. Hastahane bir iki doktorun sömürü alanı haline getirilmiş. Kötu yaşama koşulları, yetersiz beslenme emekçilerin sağlığını etkiliyor. Hastalık ve ölümler artıyor. Hastalar, hastahaneye yatırılmadan önce bir iki doktorun muayenehanesinden geçiyor. Sosyalizasyon bölgesi olmasına rağmen, özel olarak bir iki doktora para vermeyen hastalar hastahaneye yatırılmıyor. Hele Fikret Koç ayrı bir milliyetçi bu hastahane. Kendisi dahiyetli doktoru ve özel bir muayenehanesi var. Hastahanenin doktoru evini MHP'ye tahsis etmiş. MHP il binası ve özel muayenehanesi de aynı binada. Hem hastahane doktoru, hem sağlık tüccarı. Ayrıca da MHP'li. Hastahane gelen hastaların önce Fikret Koç'un özel muayenehanesinden geçmesi gerekiyor. Halkın sağlığı, bu sağlık tüccarına bağlı.

Bilindiği gibi MC'nin hedeflediği alanlardan birisi TRT. MC'nin bu alandaki uygulamaları herkeşe biliniyor. MC'nin TRT'deki oyunlarının bir uzantısı da Kars Radyo Evi'nde yürütülüyor. Öncü adında sağcı bir mahalli gazete'de yazı yazar, kafatasçı, ırkçı olarak bilinen Mevlüt Işık bir yazısında ilerici ve demokrat çevrelere çamur attığı için ödüllendirilerek Kars Radyo Evi müdürlüğüne getiriliyor. MC böylelikle bu kurum faşistleştirme yolunda bir adım daha atmış oluyor.

DIGOR'DA MC'LI AJAN PROVOKATÖRLER

Digor Kars'ın bir ilçesi. Yoksulluğun, sefaletin, hastalığın emekçilerin yazgısı haline getirildiği ilçelerden biri. Doktorsuz, ilaçsız, yoksul bir ilçe. 1960'lardan sonra oy toplama gerekçesiyle bir hastahane yapılmış. İhale eski AP'li bir milletvekiline verilmiş. Bu yolla bu zat zengin edilmiş. Ama hastahane, camıları ve duvarları ile Digor emekçileri için bir süs eşyası olmaktan öteye gitmedi. O gün bugün doktor yüzünü görmediler. Gelen doktor ya bir ay ya da iki ay kalmış. Yol, su ayrı bir derd. Sermaye çevrelerinin tarm ürünlerine düşük bir fiatla el koymaları ayrı bir derd Digor emekçileri için.

MC faşistleştirme, jural ve baskı mekanizması burada doruk noktasına ulaşmış. MC'nin MSP, MHP, AP, CGP ilçe başkanları hem bir sömürü mekanizması kurmuşlar, hem de ek görevle ajan-provokatör görevlerini yürütüyorlar. MC'li ilçe başkanları çeşitli yöntemlerle ilerici-demokrat memur ve öğretmenleri jurnalleme, çeşitli oyunlar tertipleme. İlerici ve demokrat memur ve öğretmenlerin sürgünleri MC kanalıyla sağlarını, diğer yandan bir takım devlet memurlarının evlerine geceleri saldırılar yapılmakta ve bu saldırı ve tepkiler ilerici öğrenci ve öğretmenlere yüklenilmek istenmektedir.

SILVAN TUTUN İŞÇİLERİ DİRENİŞTE

Sermaye çevrelerinin bir sömürü alanı da tütün dür. Tütün üreticiliği ve tütün işçiliği üzerindedir. Bu sömürü mekanizması tütün ekicisi köylüden, tütünü işleyen işçiye, vassal vergilerle tütünü tüketen tükeciye kadar uzanır. Özellikle bu alanda çalınan kadın işçilerin sömürülmesi daha da yoğun. Hele Bitlis, Silvan gibi yerlerde uzun süredir sarı sendikacılığın kök saldığı bu alanlarda işçilere asgari ücret bile ödenmiyor.

Silvan'da tekel müdürlüğüne bağlı yaprak tütün ve bakım işleme evinde 550'ye yakın işçi çalışıyor. Çalışan işçilerin çoğu da kadın. Ailelerin geçimi, buradan verilen ücretlere bağlı. Ağır sömürü koşulları yanında bir de Türk-İş'e bağlı sarı Tek Gıda-İş bu sömürüyü ortak olmuş. Bu yolla işçileri burjuvaziye peşke çekiyor. Ağır sömürü koşullarında çalışan, eşit işe eşit ücret alamayan, çoğunluğu kadın işçileri kendii taşıyanlarla başbaşa bırakmak için Tekel Müdürlüğü ayrı bir karar alıyor. Dörtbin tona yakın tütünü Adana işleme ve bakım evine nakli için 18 Mayıs 1976 tarihinde ihale yapılıyor. Bu karar çoğunluğu muvakkat durumda olan işçileri ve çocuklarını açlıkla başbaşa bırakmak demektir. Bunun üzerine işçiler tütünün Silvan'da işlenmesi için direndiler. Aç kalmamak için, çocuklarına ekmek yetiştirme için, çocukları ve yaşlıları ile birlikte direndiler. Ama MC burada da baskıcı güçlerini harekete geçirmek gecikti.

Çoğunluğu kadın olan işçilere baskılar yapıldı. İşçiler ve çocuklara dayak atılarak karakola götürülmek istendi. Ağzı alınmayacak küfürlerle işçiler tahrik edilme istendi.

Kars, bölgeler arası demokrasi-kapitalizmin ileritiz gelişme yasasının açları içinde kıvranan doğu ileritizden biri. Burjuvazi gerek kendi doğrudan sömürü kanallarıyla, gerekse devlet mekanizması kanalıyla bu yöre emekçilerini, genç köylü kitlelerini yoğun bir şekilde sömürüyor ve sömürüyor.

Bu yöre emekçilerinin yığınla sorunları var. İşsizlik, yoksulluk, açlık, yol, okul, hastahane, bu yöre emekçilerinin başlıca sorunları.

Kars'da MC partileri 1973 seçimlerinde boylarının ölçüsünü alırdar. İşçiler, köylüler, ilerici ve demokratik güçler 1973 seçimlerinde MC partilerine hayır dediler. Bu nedenle, Burjuvazi ve onun karanlık odağı MC'nin boy hedeflerinden birisi, Kars'taki işçi ve köylü yığınları ile ilerici - demokratik güçler oldu.

Burjuvazinin karanlık odağı MC, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kesim ve tabakalara, toplumun demokratik güçlerine yönelik baskı ve şiddet, cinayetleri, anti-demokratik uygulamaları bu ilde de katmerli bir biçimde yürütüyor.

MC'nin karanlık güçleri sömürülerini bu bölgede baskıcı yöntemlerle, geriatçı - dinci uygulamaları, ayrımcı bir politika ile katmerli bir biçimde yürütüyor. Burjuvazinin, anti-demokratik uygulamaları, baskıları, düşük ücret, tarımda düşük fiyat uygulamaları, tarımla ilgili sanayi ürünleri fiyatlarının yüksek tutulması, ağır vergi uygulamaları ile yürüttüğü sömürü mekanizması bu bölgede katmerli bir biçimde yürüyor. Bu sömürü uygulamaları MC iktidarında daha da ileri boyutlara ulaştı. Sömürüyü, baskıyı, anti-demokratik uygulamaları karşı tepkileri baskı altında tutmak için ilerici ve demokratik güçler üzerinde yoğun baskılar uygulanıyor. Buna rağmen, burjuvazi ve onun karanlık odağı MC'nin baskıcı yöntemine rağmen, faşist eğilimleri ekonomik temellerini oy edilmiş, demokratikleme, politik demokratikleme yolunda, başta işçiler olmak üzere geniş köylü yığınları, ilerici ve demokratik güçler, kararlı ve dirençli bir mücadele içinde.

FRANKO`NUN TERÖR AYGITI RAYINDAN ÇIKIYOR

İSPANYA'DAKİ GELİŞMELER, FAŞİST BİR DEVLET AYGITINDA, BASKILARIN SORUMLULUĞUNUN TEK BİR KİŞİYE VEYA DİKTATÖRLÜK HEVEŞLİLERİNE DAYANMADIGINI; FAŞİZMİN YARATTIĞI BASKI MEKANİZMASININ KENDİ KURALLARI İÇİNDE DOYMAK BİLMEYEN BİR CANAVAR GİBİ ANCAK YENİ KURBANLARLA YAŞAYABİLDİĞİNİ GÖSTERMEKTEDİR.

Juan Carlos'un, Franko döneminin yetiştirdiği en usta faşistlerle elele sürdürmeye çalıştığı, rejimin dış görünüşüyle ilgili "estetik ameliyat"lar hazırlarken, rejimin temel direği olan baskı aygıtı daha da sağlamlaştırılmaya çalışılıyor.

Sağlamlaştırılmaya çalışılan kurumlar arasında "ordu" önemli bir yer tutmakta birlikte, bu kurum, on yıllar boyunca yaratılan aygıtın sadece bir parçası. Bu arada bazı kaderci yorumlar bile yapılıyor: Örneğin haftalık Cambio 16 dergisi, istendiği takdirde muhalefetin birkaç saat içinde dağıtılabileceğini ileri sürüyor.

AYGITIN TEMELİ ATILYOR

Bugünkü rejimin dayandığı devlet aygıtı, Franko'nun iktidarı alından bu yana düzenli olarak yaratılmışsa da, bu süreçteki en önemli halka 1950'lerde Amerikan istihbarat örgütleriyle birlikte oluşturulmuştur. 1950 yılları, ABD'nin faşist Franko rejimine karşı tutumunda önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu yıllardan, özellikle Truman doktrininin uygulanmaya başlanmasıyla sonra, ABD, Franko rejimini kayıtsız şartsız desteklemeye ve güçlendirmeye başlamıştır. Soğuk savaşın getirdiği bu politik dönüşümü, 1951 yılında C.J.H. Hayes şu sözlerle dile getiriyordu: "Barış tehdit eden Franko'cu İspanya değil, hayasızca saldırganlaşan Rusya'dır." ABD, bu "barış"ı, Avrupa'nın ikinci dünya savaşından sonra gördüğü en baskıcı devlet aygıtını İspanya'da kurarak "güvence altına" almıştır.

İÇ ŞEMA NASIL?

Arias Navarro ve Fraga İribarne ikilisi tarafından ayakta tutulmaya çalışılan, 1950'lerin yadigarı bu devlet aygıtı, resmen birbirinden bağımsız olan üç kesimden oluşmaktadır: Genel Kurmay'a bağlı silahlı kuvvetler, Hükümet'e bağlı Sivil Muhafızlık, D.G.S.'ye (Genel Gü-

venlik İdaresi) bağlı Policia Armada. Gerçekte bu üç kesim de, genel kurmay içindeki çok dar bir grup tarafından yönetilmektedir. Bu grubun en tanınmış isimleri General Campano, Merry Gordon ve Taix Planas'tır. Bu üç kesim, yalnız yönetim ve kadro yapısı olarak içiçe değillerdir; aynı zamanda, iç örgütlenme olarak da tıpatıp birbirine benzetilmektedirler.

İSTİHBARAT SERVİSLERİ

Genel Kurmay'a bağlı olarak çalışın en az üç haber alma servisi bulunduğu bilinmektedir. Bunlardan, Albay Fidel Davila Jalon tarafından yönetilen Askeri Emniyet (S.M.), askeri üslerin güvenliğinden sorumludur. General Jose Dapano Amigo başkanlığındaki dış haberalma ya da casusluk servisi de, aynı CIA gibi, jeopolitik bölgeler esasıyla alt servislere bölünmüştür. Üçüncü istihbarat servisi ise, Ordu Siyasal İstihbarat Servisi (SIPE) ya da Ordu İstihbarat Servisi (SIE) adıyla bilinmektedir. Bu örgüt, ordu içinde bir veya birden çok koordiné casusluk ve gözetleme servisinden oluşmaktadır. Bu servisin eski yöneticileri arasında, General Salvador Bujanda ve Guimera, en tanınmış üyeleri arasında da Albay Jose Saez de Tejada belirtilmektedir.

DEVLET İÇİNDE DEVLET

Genel Güvenlik İdaresi (DGS)'nin, çok gelişmiş bir teknik servisi bulunduğu bilinmektedir. Albay Miguel Ternerero Toledo tarafından yönetilen bu kuruluş çok çeşitli araçlara sahiptir; ve sansür ve habeleşme araçlarını dinleme konularında uzmanlaşmıştır. DGS, sınırlarda görevli olan kolunun dışında, Kamu Düzeni İdaresi adında bir dış servise, Dokümantasyon Servisi adındaki bir iç servise sahiptir. Bu son servisin başında Albay Gregorio Marcotequi Azcona bulunmaktadır; asıl görev olarak dış yönlük bir casusluk örgütü olarak çalışmaktaysa da, hükümeti ve bakanları hedef alan bir da-

hili servisi de bulunmaktadır.

Bölüm komiseri Mario Arroyo Matute tarafından yönetilen Kamu Düzeni İdaresi'nin iki temel hedefi vardır:

1- Suç Araştırma Bölümü'ne gelen fiilleri önlemek,

2- Sosyopolitik Araştırmalar Bölümü'ne intikal eden bozgunculukları bastırmak. Sosyopolitik Araştırmalar Bölümü'nün perde arkası yöneticisi, 1958'den beri bu görevde bulunan Saturnino Yague Gonzales'tir. Bölümün eski yöneticileri arasında, bugünkü başbakan Carlos Arias Navarro bulunmaktadır.

YARAMAZ ÇOCUKLAR

Sivil Muhafızlık örgütü ise doğrudan doğruya devlet başkanına bağlı bir genel müdür tarafından yönetilmektedir. Çok gelişmiş bir haberalma servisi bulunan bu örgüt birçok bakımdan Genel Güvenlik İdaresiyle paralellik içindedir.

Bütün bunların yanı sıra, Ulusal Hareket İstihbarat Servisi (SIMN) adında sonucun, ve muhtemelen diğerlerinin hepsinden daha eski olan, bir haberalma örgütü daha bulunmaktadır. Bütüniyle içe dönük çalışmaları bulunan bu servis, devlet kurumlarındaki ve sendika örgütlerindeki casusluğu yürütmektedir. Ancak 1950'lerde Amerikalılarla birlikte diğer istihbarat örgütlerinin kurulmasından sonra bu servisin önemi kaybolmuştur.

Birçok alanda haber alma servislerinin birbirini tamamlar nitelikte olması,

hatta bazen aynı görevi yapması, iktidarın bütün siyasal faaliyetleri tam denetimi altında tutma isteğini göstermektedir. Fakat aynı amaçla birden fazla istihbarat servisi kurulmasının asıl amacı başkadır: Bu da, söz konusu örgütleri birbirine karşı kullanarak, tek tek sahip oldukları gücü daha iyi kontrol altında tutmaktır.

KONTROLDEN ÇIKIŞ

Franko'nun ölümünden sonra, Juan Carlos'un, bu örgütlerin kontrolünü tam garantiye alamadığı, şeffaflarının güvenliğini sağlamadığı ileri sürülüyor. Hatta daha Franko'nun ölümünden önce, bu karmaşık yapının başında bulunan sorumluların bağımsız karar almalarına tanık olunuyordu. Örneğin Carrero Blanco'nun öldürülmesinden sonra Sivil Muhafız örgütünün genel müdürü İniesta Cano hükümetin onayına başvurmadan olağanüstü durum ilan etmişti. Demokratik Askeri Birlik (UMD) üyesi olmalarından kuşku lanılan dokuz subayın geçen yaz tutuklanması da bunun örnekleri arasındadır. Bu tutuklamalar, General Angel Campano tarafından, o sıralarda Helsinki konferansında bulunan Arias Navarro'nun haberi olmadan yerine getirilmiştir. Geçen Mart ayında da, Vitoria, Besauri ve Tarragona'da meydana gelen olaylar sırasında da aynı bağımsız tutuma başvurulmuştu. O sırada da, İçişleri Bakanı Fraga İribarne yurt dışında bir gezide bulunuyordu.

APOLETLİ YARDAÇILARIYLA...

Carrero Blanco'nun öldürülmesi, Portekiz'deki gelişmeler, Franko'nun ölümü, bu başına buyrukluğun gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu durum, doğal olarak ülke içindeki baskıların daha da yoğunlaşması durumunu yaratmaktadır.

GERÇEK NEDEN

Bu gelişmeler, faşist bir devlet aygıtında, baskıların sorumluluğunun tek bir kişiye veya diktatörlük heveslerine dayanmadığını; faşizmin yarattığı baskı mekanizmasının kendi kuralları içinde doymak bilmeyen bir canavar gibi ancak kurbanlarla yaşayabildiğini göstermektedir. Öte yandan, baskı mekanizmasının gitgide kendi başına buyruk hale gelişi, aslında devlet aygıtında baş gösteren içten çözümlenir, dağılmanın göstergelerinden biridir. Bu da, faşist rejimin toplumsal temellerinin sarsıldığını göstermektedir.

S.E.I.S.

Başına buyrukluğun gelişmesinde rol oynayan örgütlerin başında İstihbarat ve Güvenlik Özel Servisi (SEIS) sayılmaktadır. Bu servis, 50 yıllarının sonunda Ordu Bakanlığı'nın yönetiminde ve Amerikan gizli servislerinin sıkı işbirliği ile kurulmuştur. Eski CIA ajanı Philip Agee'ye göre, "Quantum" adıyla da bilinen SEIS'in CIA ile doğrudan bağlantı içindeki tek örgüttür. Devlet hiyerarşisi içinde, bu servis, devlet başkanı ile genel kurmay arasında yer almaktadır. Ancak, genel kurmayın başına getirilen kişi genellikle aynı zamanda SEIS'in başında bulunmuştur. Servisin bilinen en son şefi general Carlos Fernandez Vallespin'dir. Resmi olarak, ne hükümetin ne de hükümet başkanının SEIS'in işlerine doğrudan müdahale hakkı yoktur. Serviste çalışan yedi yüz kadar subaydan yarısının kadrolu olduğu, yarısının ise belli dönemler için değiştirildiği tahmin edilmektedir. SEIS'in başlıca fonksiyonu diğer haber alma servisleri arasındaki eşgüdümü sağlamak ve elde edilen istihbaratı merkezileştirmektir. Öte yandan, bu servis, özellikle Madrid ve Barselona'da bulunan yedi bin kadar telefonun dinlenmesini koordine etmektedir.

ARIAS NAVARRO

FAŞİST ÖRGÜTLERE DAYANIYOR

Fakat bu servisin faaliyetleri sadece haber almayla sınırlı değildir. "Özel ko-

PORTEKİZ KOMÜNİST PARTİSİNİN CUMHURBAŞKANI ADAYI OCTAVIO PATO KIMDIR?

25 Haziran'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimleri için Portekiz Komünist Partisi tarafından aday gösterilen Octavio Pato, şu anda Kurucu Meclis'teki komünist grubun da başkanı bulunuyor. Pato, PKP'nin Merkez Komitesi Politik Komisyonu ve Sekreteryası üyesi.

Geçen ayın 18'inde adaylığı karara bağlanan 51 yaşındaki Octavio Pato Parti'ye 16 yaşında girmiştir. Lizbon'a 30 kilometre uzaklıktaki Vila Franca de Xira kentinde orta halli bir aileden dünyaya gelen Pato 14 yaşından sonra bir çorap fabrikasında çalışmaya başlamıştır.

Pato 1945 yılında yarı-gizli çalışmaya başlamış ve Patri tarafından, birleşik bir gençlik hareketinin (Mud-Juvenil) oluşturulmasıyla görevlendirilmiştir. Birkaç yıl boyunca da bu örgütün belli başlı yöneticileri arasında yer almıştır. 1947'de Octavio Pato bü-tünüyle gizli çalışmaya başlamış, Portekiz Komünist Partisi'nin Lizbon'daki bölgesel örgütünün yönetimine getirilmiştir.

Pato, beş yıl sonra 1952'de Merkez Komitesi Sekreteryası'na, bir süre sonra da Yürütme Komisyonu'na getirilmiştir. Bu dönemde Parti organı Avante'de de görev almış, gazetenin belli başlı basmevlerinin kontrolünü yürütmüştür.

1961 yılında tutuklanan Octavio Pato 18 gün ve gece boyunca Salazar'ın siyasi polisi PIDE'nin elinde işkenceye tutulmuş ve 4 ay tam tecrit durumunda tutulmuştur. Sekiz buçuk yıl hüküm giyen Pato 1970 yılında bırakılmıştır. Pato bundan sonra yeniden gizli çalışmaya başlamıştır.

25 Haziran'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimleri Portekiz'deki siyasal gelişmelerde bir dönüm noktası niteliğinde olacak. Portekiz Komünist Partisi'nin seçimlere yaklaşım tarzı ve politikasındaki temel doğrultular geçen ay şu şekilde açıklanmıştır:

"1. Demokratik sürecin güçlenmesine, istikrar kazanmasına ve sürdürülmesine katkıda bulunmak;

2. Yeni bir "anti-komünist kutsal ittifak"ın oluşmasını engellemek; bunun için, işçi sınıfının, halk kitlelerinin ve demokratik güçlerin, özellikle komünistlerle sosyalistlerle yakınlaşmasına ve birliğine katkıda bulunmak;

3. Halkla silahlı kuvvetler arasındaki ittifakın ve silahlı kuvvetlerin birliğinin, 25 Nisan 1974'ün kurtuluş ilkeleri ve anayasanın uygulanması temeli üzerinde korunmasına katkıda bulunmak;

4. Son seçimlerde dile gelen halk iradesinin somutlaşması, yani cumhuriyet meclisinde bir sol çoğunluğun yaratılması ve Komünist Partisi'nin de katılımıyla bir sol hükümetin kurulması için gerekli koşulları yaratmak."

KAYNAŞMA

Blanco'nun ölümünden hemen sonra SDPG'nin kadroları SEIS'inkilerle birleştirilmiştir. "Ultra"lar olarak adlandırılan fanatik sağ, faşist unsurların gerek tüm devlet aygıtındaki gerekse istihbarat örgütlerindeki en büyük dayanakları bu servis olarak bilinmektedir. Dolayısıyla, İspanya'nın politik yapısındaki herhangi bir değişimin, devlet aygıtının "temizlenmesi"nden, gerçek anlamda demokratikleştirilmesinden ayrı düşünülmemeyeceği ortaya çıkmaktadır.

Franko'nun ölümünden sonra, kapitalist ülkeler kamuoyunda umulduğu gibi baskı ve terör uygulamalarının azalması, aksine yoğunluğunu artırmaya, buna bağlanmaktadır. Bir yandan ülke içindeki demokratik hareket rejimin temellerini sarsarken, diğer taraftan yemeyere manevralarla rejimin sadece dış görünüşünün değiştirilmeye çalışılması, fiili iktidarın devletin "gizli" aygıtlarına eline geçmesiyle sonuçlanmaktadır.

APN Ajansı:

AFRİKA SİNSİCE OYUNLAR KARŞISINDA

GURURLA DESTEKLEMEK

"Yumuşama ve barış içinde birarada yaşama politikasını enerjik bir biçimde sürdüren Sovyetler Birliği, gerginliğin yumuşamasından, tarihin çökme-ye mahkum ettiği ırkçı rejimlerin kurtarılması ve Afrika'daki ve diğer gelişmekte olan ülkelerdeki yeni-sömürgeci sistemin korunması için yararlanma denemelerine kesinlikle karşıdır. Ayrıca Moskova, kurtuluş hareketlerine ve ilerici ülkelere kesin ve etkin bir yardımda bulunduğunu da gururla belirtmektedir. Moskova, emperyalizmle mücadelede müttefik olarak kabul ettiği ülkelerin dayanışmasına destek olma isteğindedir. Zimbabve, Namibia ve Güney Afrika Cumhuriyeti'nde özgürlük mücadelesi verenlerle dayanışmalarının SSCB ve Angola tarafından belirtilmesi; haklı davaların desteklenmesi için tüm ilerici güçlere yapılan çağrı; Moskova'nın bu politikasının doğal bir ifadesidir. Sovyetler Birliği'nin, savunma gücünün artırılmasında Angola'ya yardım etme taahhüdü, Afrika'nın özgürlüğüne düşman olanları telaşa düşürmüştür."

SİNSİ SALDIRILAR

"ABD ve batılı müttefikleri, şimdi yeni oyunlar peşindedirler; Güney Afrika'daki sömürgecinin tasfiyesi sürecini frenlemek ve son hücum anını geciktirmek amacıyla kurtuluş hareketlerine ve bağımsız ülkelere göz kırpmaktadırlar. Afrika, birliğinin giderek daha ince ve sinsice saldırılara uğratıldığı tarihsel anlardan birini yaşamaktadır. Şimdiye dek başarısız kalan, Afrika devletlerini ve diğer gelişmekte olan ülkeleri sosyalist devletlerden koparma denemeleri de son bulmamıştır. Son on yılın tarihi ve Angola'daki olaylar, Sovyet-Angola ortak bildirisinde yer alan şu sözleri kanıtlamaktadır: "Afrika ülkelerinin sosyalist ülkelerle ve diğer ilerici dünya ülkeleriyle eylem birliği, antiemperyalist ve antisömürgeci mücadelelerinin başarı güvencesidir."

İKİ KARŞIT POLİTİKA

"Gelişmekte olan ülkelerin, Afrika Birliği Örgütü'nün ve bağlantısızlar hareketinin siyasal gücünün artışı gerek Washington'da gerekse Moskova'da değerlendirilmektedir. Ancak, bu değerlendirmelerden farklı farklı sonuçlar çıkarılmaktadır. ABD, üçüncü dünyanın "radikalleşmesini ve bütünleşmesini" engellemeye çalışmaktadır. Sovyetler Birliği ise, bu tarihsel sürecin taşıdığı zorunlu ilerici, antiemperyalist eğilimin ortaya çıkışını görüyor ve bu eğilime destek olmak istiyor. Bu iki politikadan birinin ölüme mahkum olduğu, diğerinin ise geleceğe dönük olduğu konusunda hiçbir kuşku yoktur."

Angola Halk Cumhuriyeti Başbakanı Lopo du Nascimento'nun Sovyetler Birliği'ni ziyareti üzerine Sovyet APN ajansının Yury Dolgov imzasıyla yayımladığı bir yorumda, ABD ve batılı müttefiklerinin, Güney Afrika'daki sömürgecinin tasfiyesi sürecini frenlemek ve son hücum anını geciktirmek amacıyla kurtuluş hareketlerine göz kırptığı belirtildi. Yorumda özellikle şu görüşlere yer verildi:

"Halkçı Angola'nın zaferi, Afrika'nın güneyinde, özellikle Rodezya ve Namibia'da kurtuluş savaşlarının yükselişinde en önemli rolü oynamıştır. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde özgürlük uğruna mücadele edenler için elverişli koşullar ortaya çıkmaktadır. Halkçı Angola'nın daha da güçlenmesi, kurtuluş hareketinin yükselmesinde, Afrika'daki antiemperyalist, ilerici eğilimlerin yayılmasında, ulusal gelişmesini sosyalizme yönelen ülkelerin desteklenmesinde önemli bir etken olacaktır."

Bilim Yayınları

P.K. 265 SIKKEÇİ - İSTANBUL

BUGUNE KADAR ÇIKAN KİTAPLAR

1. Feodal Toplumdan Yirminci Yüzyıla İkinci Basım Leo Huberman	20 TL	11. Şiir Devriminin Öğrettikleri Rene Castillo	12.50 TL
2. Emperyalizmin Türkiye'ye Girişi (Tükendi) Orhan Kurmuş	20 TL	12. Marksizm ve Maoizm V. Krivşov	20 TL
3. Bilimsel Sosyalizm ve Sosyal Demokrasi İkinci Basım V. Vassine - S. Grihanov - I. Oundakssyov	10 TL	13. Latin Amerika'da Devrim W.M. Breuer - B. Hartmann - H. Lederer	16 TL
4. Aydınlar ve Sınıf Mücadelesi (Tükendi) A. Casanova - Cl. Prevost - J. Metzger	10 TL	14. Çağdaş Troçkizm ve Karşı Devrimci Üstü M. Basmanov	20 TL
5. Diyalektik ve Tarihi Materyalizm İkinci Basım A. Spirkın - O. Yakubov	17.50 TL	15. Planlama Kalkınma ve Türkiye Yalçın Küçük	22.50 TL
6. Kapitalizmin Ekonomik Politikası M. Ryudina - G. Chernikov	25 TL	16. Portekiz'de Özgürlüğün Şafağı Alvaro Cunhal	17.50 TL
7. Sendikalar Üzerine K. Marks - F. Engels - V.I. Lenin	25 TL	17. Yeni Devrim Teorilerinin Eleştirisi 2. Debray ve Latin Amerika'da Devrim Jack Woddis	12.50 TL
8. Endüstrileşme Sürecinin Temel Sorunları Sovyet Deneyimi 1925 - 1940 Yalçın Küçük	30 TL	18. Fanatik Kapitalizmin Gelişmesi ve Toprak Rantı Günther Ilse	10 TL
9. İki Açılan Türkiye İçin Partisi Davası Bchir - Horan	15 TL	19. Pentagon ve Amerikan Osleri İgor Melnikov	7.50 TL
10. Yeni Devrim Teorilerinin Eleştirisi 1. Fann ve Afrika'da Sınıflar Jack Woddis	15 TL	20. Teoride ve Pratikte Burjuva Demokrasisi A. Mishin	7.50 TL
		21. Sovyetler Birliği Komünist Partisi Tarihi B. Ponomarev	30 TL
		22. Marksist Felsefe Yazıları K. Marks - F. Engels - V.I. Lenin	22.50 TL
		23. Maoizmin Ekonomik "Teorileri" E. Korbash	12.50 TL
		24. SBKP 25. Kongresi Rapurlar - Belgeler - Konuşmalar	17.50 TL
		25. Bulgaristan'da Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş Sorunları Bulgaristan Bilimler Akademisi Tarih Enstitüsü	30 TL
		26. Din Bilimi ve Felsefe Hilgard Srisson	12.50 TL

BURJUVAZİNİN HESAPLARINDA CHP'İNİN YERİ

5 HAZİRAN 1976 GÜNÜ BURSA'DA TOP-
LANAN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ MERKEZ
YÖNETİM KURULU'NDA GENEL BAŞ-
KAN BEHİCE BORAN'IN YAPTIĞI KO-
NUŞMANIN "FAŞİZMİN TIRMANIŞI VE
CHP" İLE İLGİLİ BÖLÜMÜNÜ OKUYUCU-
LARIMIZA SUNUYORUZ

Defalarca vurgulayarak belirttik; faşizmin tir-
mandırılışı "harekâtı" silahlı saldırılar ve "faiili meç-
hul" cinayetlerle sol'u sindirmekten ve tam boy açık
faşizm için bir "anarşi ortamı" hazırlamaktan ibaret
değildir. Faşist yönetimi sistemleştirme ve pekiştir-
me operasyonu planı bir şekilde yürütülmektedir.

Hedef dörtlüdür: Yürütme düzeyinde 1) Devlet
aygıtını ve 2) ordu yüksek kademelerini; ideolojik dü-
zeyde 3) öğretim kurum ve kadrolarını ele geçirmek;
sınıfsal düzeyde de 4) işçi sınıfını ve onunla birlikte
tüm ilerici tabaka ve kitleleri baskı ve kontrol altına
almak.

Bu dörtlü operasyon, bir yanıyla çok partili ve
parlamentolu görünüm altında faşist bir yönetimi pe-
kiştirmek içindir, öbür yanıyla da, tam boy açık ve
askeri faşizm için hazırlıktır. MC iktidarının ve onun
başını çeken Demirel-Türkşş ikilisinin planı budur.

ORDUDAKI OYUNLAR

Son ay ve haftalarda ordu yüksek kademelerin-
de yer alan olaylarda Demirel-Türkşş ikilisinin par-
mazlığı olduğu, bu kademelere kendilerine uygun düşen
kişileri getirmek istedikleri basında dolaylı ve dolaysız
olarak o kadar yazıldı ki, bir sır olmaktan çıktı. Bu
girişimler, dörtlü operasyonun yukarıda belirttiğimiz
iki yanından ikincisine ilişkindir. Gerekli görüldük-
lerinde bir askeri müdahaleyi, en azından bir sıkıyöneti-
mi gerçekleştirebilmek için ordu kademelerinde de-
ğişikliğe girişmişlerdir. Kış aylarında sıkıyönetim öne-
rilerini arka arkaya getiren ve kabul ettiremeyeceği bu
"ayarlama" yoluna başvurmuşlardır. Ne var ki, bu
"operasyon" da hızla istedikleri sonucu vermemiştir.
İş henüz askıdadır. Hava kuvvetlerinde orgeneral sayı-
sını artıran kanun Meclis'den geçecek mi, yoksa yeni
atanan komutan Ağustos'ta emekli mi olacak? Alpkaya
davasında verilen hükme Genel Kurmay Başkanı'nın
itirazı Askeri Yargıtay'da ne sonuç verecek? Öz-
aydınlık'ın açtığı, Hava Kuvvetleri'ne yapılan atamayı
iptal davası nasıl bir karara bağlanacak? Bunlar denk-
lemnin henüz çözülmemiş meçhulleridir.

AP'nin organı sayılan bir gazetede akıl hocalığı
eden namılı "Üç Yıldızlı Denge" son yazısında açıkça
böyle bir öneride bulunmaktadır. Hatta yaptığı öne-
ri, sıkıyönetim ilanından da öte bir askeri müdahaleyi
içerir görünmektedir. Şöyle ki, "Üç Yıldızlı Denge"
12 Mart Muhtırası'nın M.G.K.'nin "başkanı ve üyeleri
olan zamanın Cumhurbaşkanı ve Başbakanının dışın-
da verilmesini" eleştirmekte ve böyle verildiği için
"devlet yönetimindeki müşterek ve samimi bir çalış-
ma büyük ölçüde zedelennmiştir" demektedir. Anaya-
saya göre ancak tavsiye kararları almakla görevli isti-
şari nitelikteki bir kurulun üyeleri "Üç Yıldızlı Den-
ge"ye göre "anayasa kuruluşlarına rehberlik edecek
tarihi görevlerle karşı karşıya bulunmaktadır". Sö-
züni ettiği görev de M.G.K.'nin hür demokratik par-
lamento sözüne yönelmiş tehlikenin süratle memle-
ketten sökülüp atılmasını sağlayacak kararları alması-
dır. Kimliği meçhul yazara göre parlamento, bundan
önce olduğu gibi, bu kararları da saygıyla karşılaya-
caktır.

BÜYÜK SERMAYE NE İSTİYOR?

Bu yazının iki yanlı bir anlamı var. Birincisi, MC
iktidarı o kadar sıkışık, işleri yürütmeye durumdadır
ki, sıkıyönetim veya daha doğrudan bir askeri müda-
hale den başka kendisi için çıkar yol görmüyor. İkinci-
cisi, M.G.K.'undan bir sıkıyönetim kararı çıkartabil-
mesi "Üç Yıldızlı Denge"nin akıl hocasına kalmışsa,
bu iş suya düşmüş demektir, hiç değilse şimdilik.

Ama bir sıkıyönetim ilanını isteyecek, "Üç Yıl-
dızlı Denge"den ve MC iktidarından çok daha etkin
görüşler de var. Büyük burjuvazi de sıkışık durumda.
İşçi sınıfına, onun ücret ve yan ödemelerin artırılması
taleplerine, sendikal örgütlerine artık açıktan açıkça
öfkeli tavr almaktadır. Büyük sanayi sermayesi MC
hükümetini sert biçimde eleştirmekte ve kendi arasin-
da dayanışmayı ve işbirliğini pekiştirip işçi sınıfına,
onun taleplerine ve ilerici sendikalarına karşı diren-
me kararları almaktadır. Yan ödemelere paydos edil-
mesi, ücretlerin işverenlerce saptanması, grevlerle karşı
dayanışma fonu kurulması, otuz günden fazla kadem
tazminatı verilmemesi sadece işçolu düzeyinde toplu
sözleşme yapılması ve kamuoyunda işverenler lehine
yoğun propaganda yürütülmesi bu kararlar arasın-
dadır.

MC iktidarı büyük sanayi sermayesinin ilişkile-
rine ve taleplerine duyarlı olduğunu bir daha göster-
miştir. 1970'de 15-16 Haziran büyük işçi sınıfı göste-
rilerine yolaçmış olan 274 sayılı sendikalar kanununu
işverenler lehine değiştirmek girişimleri yeniden hız-
landırılmıştır. Çalışma Bakanlığında bu konuda "giz-
li" çalışmalar, hazırlıklar yapıldığı birkaç gün önce
gazetelerde çıktı. Demirel, Odalar Birliği'nin Genel
Kurul'unda yaptığı konuşmada vergi sisteminin "eko-
nomik istikrarı ve gelişmeyi sağlayıcı olması gereği"ni-
den, "vergi mükelleflinin ağır bir taziyik altında olu-
şundan", "ihracat seferberliğinden", sözütti ve işve-
renleri Marksist cereyanlara "karşı dikilip mücadele
etmek" görevine çağırdı.

CHP'İNİN DURUMU

Bu olup bitenler ve olagelenler arasında CHP'nin
tutumu dikkat çekicidir. CHP, kendi solundaki

kanadı koruduğu, onun başını çektiği vb. yollu sağ-
dan gelen saldırılar karşısında çekingen ve ürkek bir
tutumda olmuştur. Sol, ilerici kuruluşların düzenledi-
ği kitle gösterilerine karşı çıkmış, kendi üyelerinin
bunlara katılmasını yasaklamış, kendisini sol kanattan
sıyrıp ayırma çabası içinde olmuştur. Yalnız son za-
manlarda lideri Ecevit'in beyanlarında emekçi halk
kitleleri ile bütünleşme ve ilerici sol kuruluşlarla bir
yakınlaşma doğrultusunda yeni bir tutuma yönelme
belirtileri görülmüştür. Hatta bazıları bunu, CHP'nin
yeni bir "strateji" benimsemesi olarak yorumlamış-
lardır. Ama şimdi bir gizli rapor ortaya çıktı. Bunun
karşısında Ecevit'in takındığı tavrı konusunda basında
çıkan haberler doğruysa, - kamuoyu önünde bir tepki
göstermediği ortada - "CHP'nin yeni bir strateji be-
nimsemediği" yollu değerlendirmelerin en azından şü-
phehi olduğuna, eski tutumun devam ettiğini işaretli-
yor. Hele büyük tirajlı bir gazetede çıkan bir yazıya
göre, söz konusu raporun ilk şeklinin CHP Merkez
Yönetimindeki değişiklik olmadan önce Parti Meclis-
sinde okunmuş olması bu görüşümüzü daha da güç-
lendiriyor.

Yine daha önce birkaç kez belirtmiştik; Büyük
burjuvazi ve diğer sağcı çevreler işçi sınıfına ve diğer
demokratik, sol güçlere karşı almayı tasarladıkları
"Tedbirlere" CHP'yi ortak etmek istiyorlar. Durup
durup tekrarlanan CHP-AP koalisyonu veya işbirliği
önerilerinin altında bu var. CHP ile pazarlığa oturup
işçi sınıfı ve sol üzerinde bir anlaşmaya varsalar, bü-
yük burjuvazi ve iktidarı için bu toplumsal güçleri te-
pelemek daha kolay olacak. İstek ve hesap bu.

Söz konusu raporun yazılmasında parti için hi-
zip çekimleri ve kimler ne denli rol oynamış olur-
sa olsun, raporun objektif işlevi ve anlamı CHP'yi
sol'dan koparıp ayırmak ve burjuvaziye güvence ver-
mektir, tam boy açık faşizme gidis olasılığı karşı-
sında solu ihbar edip, faşizmin önüne "işte istediği-
niz kurban" deyip taktiktir. Büyük burjuvazi-
nin ve diğer sağ görüşlerin istekleri doğrultusunda
atılmış bir adımdır bu rapor. CHP açısından hafife
alınacak bir olay değildir.

CHP, "sol'un sağ kanadı" olmak ile "sağ'ın sol
kanadı" olmak arasında bir tercih yapmak ve çizgisini
açık, tutarlı, kararlı bir biçimde ortaya koyup izle-
mek durumundadır. Sürgeit ikisi arasında ikirciklik ve
yalpalamalı kalmaz. Şimdiye kadar CHP, liderinin
emekçi kitlelerin hak ve özgürlüklerini savunan ko-
nuşmaları ile, "sol'un sağ kanadı" görünümünde ol-
du. Parti pratiğinde ise, sürekli sol'dan ayrı ve uzak
durma, hatta ona karşı olmak çabalarıyla "sağ'ın sol
kanadı" olma tablosunu çizdi. Gençlik kollarının ra-
poru karşısında Ecevit'in suskunluğu bur çerçeve
içinde anlam kazanıyor. Demokratik, ilerici kamu-
oyunun gözleri bugünlerde özellikle CHP ve Ecevit
üzerindedir.

EMEKÇİ KİTLELERİN SA VUNULMASI BİR DENGE HESABI MI?